

SECCIONS: No es configura a partir de seccions fixes, però el material que conté és d'importància cabdal, entre d'altres temes, per a l'estudi de la prostitució a Barcelona. Inclou estadístiques sobre prostitució per barris de la nostra ciutat, cases de prostitució, impostos a pagar, revisions mèdiques. També és important la informació sobre les condicions.

TÍTOL:

DATA:

PERIODICITAT:

IL·LUSTRACIONS: NO

PROPAGANDA: NO

OBJECTIU: i OPINIÓ: El material estadístic que ofereix la revista és de suma importància com a font d'estudi de la prostitució a Barcelona.

TÍTOL: EL ECO DE LAS MATRONAS

SUBTÍTOL: Revista profesional ilustrada de partos, enfermedades de la mujer, propias de la infancia é higiene popular".

LOCALITAT: Barcelona.

ANY: 1893-1900

EDITORIAL: REDacció i Administració, Hospital núm. 46, 1º.

IMPREMTA: Abadal y Cª, Escudillers PERIODICITAT: mensual
núm. 76

PREU: un semestre 3 ptes., un any 5 ptes. EStranger 1 any 7pessetes, ultramar 10 pessetes.

REFERÈNCIA: IMHB R 1893 8º Varia II

COMPLETA: NO

Nº. CONSULTATS:

PÀGINES: 14

FORMAT: 25 x 17

COLUMNES: a tota plana

LLENGUA: castellana.

DIRECTORA/OR: Dr. Doménech.

COL.LABORADORES/ORS: P. Fábregas.

Secretari de REDacció: F. D. Condis.

SECCIONS:

"Ecos" dona notícies que podien interessar les dones de la professió, les llevadores. Aquesta seria l'única secció fixa que veiem apareixer amb certa assiduitat a la revista; la resta són articles de fons sobre malaties de la dona i el seu tractament.

IL.LUSTRACIONS: En el text de la revista no n'hi ha cap.

PROPAGANDA: Els anuncis són il.lustrats amb dibuixos de màquines de cosir, aparells de bany, elixirs, i també s'anuncia "centro-médico español, Carmen 41-1º. Barcelona", que ofereix les millors dides, segons ens diu.

OBJECTIU: És una revista adreçada al personal especialitzat, llevadores, però també preten divulgar coneixement, d'higiene a les "madres de familia".

OPINIÓ: Cal emmarcar aquesta revista en el context de la descoberta dels nens com a potencial demogràfic i econòmic, i caldrà garantir amb el màxim de possibilitats que arribin a l'edat adulta, és a dir que arribin a ésser carn de canó en possibles conflictes bel·lics, i a treballadors, tot contribuint a engrandir la riquesa de l'estat. Per tal d'assegurar la supervivència dels infants i evitar que aquest, morin en els primers dies o mesos de la seva vida, la societat es planteja de millorar

els coneixements de les llevadores, ja que es pensava que eren aquestes les responsables, en part, de l'elevada taxa de mortalitat infantil, per manca de reparació científicaadequada. D'aquí que la revista s'adrexi particularment a les llevadores per tal de millorar i perfeccionar els seus coneixements i també a les mares. Fixem-nos en el sotstítol "é higiene popular" per tal d'ampliar també els coneixements de la mare sobre la higiene, que continua rà la tasca realitzada per la llevadora. Aquesta els fa néixer i aquèlla els fa créixer. Són per tant els dos puntals que la societat responsabilitzarà de la supervivència dels infants.

Aquesta tradició veurem que seguirà al llarg del segle XX, on proliferen les revistes d'higiene adreçades a llevadores i mares, cas de "La Mujer y la Higiene".

TÍTOL: BOLETIN DE LAS HIJAS DE MARIA DE LA PARROQUIA MAYOR DE SANTA ANA

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 1895

EDITORIAL:

IMPREMTA: Tip. de la Casa Provincial de Caritat

PERIODICITAT:

PREU:

REFERÈNCIA: IMHB R 1895 8^{au} Vària XLV

COMPLETA: NO

Nº. CONSULTATS: 1

PÀGINES: 16

FORMAT: 20 x 15

COLUMNES: a tota plana

LLENGUA: castellana

DIRECTORA/OR: Anònim

COL.LABORADORES/ORS: No hi consten

3
SECCIONS: Explicacions del que és l'associació, poesies religioses
festes religioses i relat novel.lats

IL.LUSTRACIONS: No, només un cul de llàntia

PROPAGANDA: NO

OBJECTIU: "El objeto de la Pía unión es fomentar la piedad de las jóve-
nes que á ella pertenezcan, y la práctica de las virtudes propias de
una señorita cristiana, como son la pureza, la modestia, etc.'. (...)
La Pia Union sostiene una academia de canto para señoritas(...) Entre
las Hijas de Maria hay la sección de PRIVILEGIADAS, que constituye
una Conferencia de Beneficencia encargada de confeccionar vestidos
para nios y niñas pobres y distribuirles otros objetos".
Com veiem per aquesta transcripció la revista era l'òrgan de l'asso-
ciació "Hijas de Maria" constituïda a l'església de Santa Anna de -
Barcelona, amb un objectiu concret, la beneficència.

OPINIO: La informació que dona la revista pot esser útil per a saber quines eren les pràctiques religioses realitzades per les dones, homes de dedicació, pràctica de beneficència, etc. etc.

OPINIO:

OPINIO:

OPINIO:

PERIODICITAT:

TÍTOL: EL HOGAR

SUBTÍTOL: Periódico ilustrado, de literatura y arte.

LOCALITAT: Barcelona

ANY: Desembre 1895 - 1896?

EDITORIAL:

IMPREMTA: Luis Tasso, Arc del Tea PERIODICITAT:

tre 21-23

PREU: regal als clients dels establiments que s'anuncien.

REFERÈNCIA: IMHB VARIA XVII

COMPLETA: NO

Nº. CONSULTATS: 4

PÀGINES: 16

FORMAT: 32'50 x 22'50

COLUMNES: 2

LLENGUA: castellana

DIRECTORA/OR: i Fundador Propietari Augusto de Mena y Zavala

Al nº 7, juny 1896 canvia i serà Jaime Goula y Catarineu.

COL.LABORADORES/ORS: * No signats.

SECCIONS: "Figurin de modas" i "Miscelania," són les dues seccions fixes de la revista, no essent aquest el costum.

IL.LUSTRACIONS: dibuix d'algun figurí i és la primera revista on apareix la fotografia com a tècnica d'il.lustració.

PROPAGANDA: A totes les planes hi ha propaganda de tot allò que han atribuït com a món de la dona: màquines de cosir, botigues de roba, Entre aquestes observem que el logotip de can Gonzalo i Comella és el mateix que en l'actualitat, productes de bellesa, etc. etc.

OBJECTIU: De primer la revista només és d'anuncis, després evolució na i també dedicarà un espai a la distracció, amb jocs i entreteniments.

OPINIÓ: No té cap interès per a la segona etapa del treball, no caldrà tornar-la a mirar.

TÍTOL: EL ECO DE LA MODA.

SUBTÍTOL: Edición española de Le Petit Echo de la Mode, de París.

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 1896 ? - 1897?

EDITORIAL: Redacció i Administració: Libreria Francesa, Rambla del Centro 8 y 10

IMPREMTA:

PERIODICITAT: setmanal.

PREU: 15 cèntims un número. per a les subscriptores de tot l'estat 4 pessetes el semestre i 7'50 pessetes l'any.

REFERENCIA: IMHB 1897 fol.

COMPLETA: NO

Nº. CONSULTATS: ANY III

PÀGINES: 8

FORMAT: 42'50 x 30

COLUMNES: variable, però sovint 3 LLENGUA: castellana

DIRECTORA/OR: No hi consta

COL.LABORADORES/ORS: Leporelló, L.B.

SECCIONS: "Revista de moda, guia culinaria, consejos prácticos, conocimientos útiles, refranero, consejos de higiene, adivinanzas, - aprende, dichos y hechos". El contingut d'aquestes seccions el podem endevinar pel títol de les mateixes; però a més a més, hi haurà també "secretos de tocador" dona dona petites receptes per solucionar problemes de panellons i de mans esquerdades; extractes de novel·les, incloent en cada número de la revista un capítol d'una novel·la, i també fa pública la correspondència que manté la revista encara que, no sempre, cita el lloc d'origen.

IL·LUSTRACIONES: Al llarg de la revista trobem moltes il·lustracions. La de la primera plana és acolorida, acostuma d'esser un model de vestit de dona i la resta són dibuixos de brodats i vestits.

PROPAGANDA: És la primera revista on la propaganda s'inclou a totes les planes. Fins ara aquesta secció tenia un lloc reservat a la darrera plana. Els productes que s'anuncien són: cremes, perruqueries, productes de bellesa i anuncia la propera aparició de "Almanaque de las Gracias y Elegancias femeninas" de l'any 1899.

OBJECTIU: i OPINIÓ: La revista es basa en la profusió de gravats: tota ella és plena d'il·lustracions amb les corresponents explicacions, junt amb consells pràctics per solucionar problemes casolans, com ara, receptes de cuina, medicina casolana, secrets de bellesa i una munió de refransys, dites, endevinalles, etc. Ara bé, tot plegat, no té gaire interès, encara que estèticament és una revista molt lluïda.

TÍTOL: ALBUM DE LA MUJER

SUBTÍTOL: Revista domínical ilustrada.

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 19 de juny de 1898

EDITORIAL: Administració i Gerents Collaxos y Tasis, Tellers 6, 8, 10

IMPRESA: de la Industria de Colla- PERIODICITAT: setmanal
zos y Tasis, Tallers 6, 8, 10

PREU: 15 cèntims.

REFERÈNCIA: IMHB R1898, 8ª Varia I, ; R. Varia Fol MICROFIL 1

COMPLETA: NO NO

Nº. CONSULTATS: 1 fins 11 (28-VIII-1898)

PÀGINES: 14

FORMAT: no ho sabem, només hem pogut
consultar la revista microfilmada

COLUMNES: 3

LLENGUA: castellana

DIRECTORA/OR: Literari i artístic Rafael Chinchón.

COL.LABORADORES/ORS: Rafael de Córdoba, Rafael Chichón.

SECCIONS: "Crónica", secció fixa dedicada al comentari de notícies d'actualitat que fan referència a les dones, com ara el cas de les dones americanes que participen a la Guerra. Aquesta secció correspondria a l'editorial d'una publicació actual. "La Mujer ante la Ley" inclou articles del Codi Civil que afecten les dones, sense, però, pretendre fer-les "jurisperitas" ni "leguleyas", fixem-nos en les connotacions despectives d'aquestes dues paraules. "La Mujer en el trabajo" es proposa l'estudi de la problemàtica laboral de la dona, per tal d'ampliar l'horitzó del treball de les dones, la seva dignificació i remuneració més justa. "De Actualidad", "Plutarco de la Mujer", són biografies de dones cèlebres, subjectes de grans heroïcitats i cúmul de virtuts, ex. Juana de Arco; "Consultas" són grafològiques, la resposta està a càrrec de Juan Buscón; "Nuestra correspondencia", posen el nom o sobrenom del remitent, però no indica la localitat; les respostes tenen totes un aire de comicitat, el que ens fa suposar que, com a mínim les primeres les inventaren; "TRapos y monos" y "Nuestros grabados" parlen de modes; "Miscelania" són receptes d'higiene, neteja, pensament i màximes. "Bibliografia" llibres que per la temàtica tractada són d'interés femení, com ara Fr. Benito Jerónimo Feijóo. També fa una anàlisi històrica de la condició de la dona des de Grècia fins al segle XIX.

IL.LUSTRACIONES: És la primera revista que explota majoritàriament la fotografia per a la il.lustració, i cal dir que és un material gràfic importantíssim sobre el treball de les dones, veiem dones en tallers de gèneres de punt, floristes, mestres, etc. etc. Adés les fotografies, també hi ha dibuixos de vestits de dones.

PROPAGANDA: Veiem anuncis de fàbriques de cortinatges, fàbriques de flors, lloguer de carruatges, hotels, pirotècnia, botigues de roba i indumentària femenina, encara que tots ells molt poc il.lustrats.

OBJECTIU: Segons manifesta la presentació de la revista l'objectiu prioritari és "formar vuestra ilustración (...), informaros de cuanto os pueda ser útil o necesario en la vida" (nº 1 pàg. 3) veiem, doncs, que l'educació, serà el tema central d'aquesta publicació, i per damunt de qualsevol altra, l'educació moral i religiosa, donat que és "base de su dicha, que es la dicha de los demás" (nº 1, pàg. 3), definint-nos a més a més, una de les seves obligacions o funcions "divertimento" del altres, entengui's homes.

Essent una revista dominical, el contingut dedicat als estreteniments és important, prenent un caire de revista de distracció per fer passar la tarda del diumenge el més entretinguda possible.

OPINIO: És una revista parcialment interessant per la referència que fa als treballs de les dones, molt ben il·lustrat, amb fotografies; però el contingut és poc suggestiu, dona poca informació de les condicions en què es realitzen, centrant-se fonamentalment, en lloar la dedicació en què els realitzen.

Pel que fa als continguts és molt poc innovadora, prenent un aire declaradament paternalista. El director, senyor Chinchon, s'erigeix en jutge dels temes que són d'interès per les dones, és ell qui decideix què és útil per a elles. Tot i que ens prometia defensar la necessitat d'educació per les dones, reduirà aquesta reivindicació als mínims admesos socialment; així només ens parla de l'educació moral i religiosa, excloent, explícitament, la difusió de coneixement "científics" en la revista...

El títol de l'article on fa la presentació de la revista és absolutament aclaridor "A los pies de ustedes", pàgina 2, número 1, i diu:

"Estoy y estaré a los pies de ustedes, (...) siempre que, reconociendo vuestra santa misión en la tierra, seáis diligentes en el servicio de vuestros padres, esposos é hijos, dedicándoles fervoroso culto, siendo el apoyo de los primeros, la compañera dulce y amorosa de los segundos y el amparo y ángel tutelar de los últimos. No estaré jamás a vuestros piés, si casquivanas, extraviadas y soberbias, pretendéis, arrogantes, erigiros en reinas absolutas, tiranuelas del hombre, osando, torpes, reemplazarles en sus peculiares ministerios sociales; ni cuando seducidas -por halagadas en vuestro amor propio- por las predicciones de los catequistas que forman el moderno bando "feminista", descuidáis vuestras tareas, y atendéis las utópicas lucubraciones de los apóstoles de dicho bando, ó cuando abandonáis el hogar para acudir al meeting". Aquesta cita no té pèrdua. Defensa explícitament, el model de dona de mare i esposa i s'oposarà rotundament a aquelles que pretenguin sortir de les quatre parets de la llar domèstica per a desenvolupar "ministerios sociales", i molt més encara, a les "feministas".

Aquesta visió entra dins el pur conservadurisme, és a dir, no planteja cap canvi. ans defensa el model de dona imposat per la societat,

de mare i esposa, encara que la seva cita explícita de les feministes, ens fa pensar en la difusió de notícies procedents d'Anglaterra i d'Estats Units, països on el moviment sufragista es consolidava i empenia accions públiques, a Catalunya i en l'extensió d'un corrent d'opinió, que de segur deuria ésser minoritari en la nostra societat a favor de la igualtat jurídica entre homes i dones i per la millora de la condició de les dones.

TÍTOL: LA GYNECOLOGIA CATALANA

SUBTÍTOL: Primera revista mèdica escrita en llengua catalana.

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 15 d'agosto 1898 - gener 1899

EDITORIAL: Direcció, Redacció i Administració, Diputació 344

IMPREMTA:

PERIODICITAT: mensual

PREU: abonament 1 any Espanya i Portugal 10 pessetes; Unió Postal 10 francs
i 1 núm 1 pesseta.

REFERÈNCIA: IMHB R 1898 4^{art}

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: 1 - 6 (tots)

PÀGINES: 32

FORMAT: 26 x 18'50

COLUMNES: a tota plana

LLENGUA: catalana

DIRECTORA/OR: J. Queraltó, Director "Clínica Gynecologica". Antic profes-
sor facultat de medecina. Secretaris de la Redacció J. Fontbona i M. Visa

COL.LABORADORES/ORS: J. Fontbona i M. Visa

SECCIONS: "Gynecologica, polylogica, analisis, noticies, butlletí bibliographic".

IL.LUSTRACIONS: no

PROPAGANDA: de productes farmacèutics

OBJECTIU: donar a conèixer els avenços de la ciència ginecològica.

OPINIÓ: És una revista important en tant que tracta l'aparell reproductor de la dona, explicant els darrers avenços en el tractament de les malalties de les femelles. Es un material d'importància cabdal per a estudiar la valoració que es fa del cos de la dona i de les seves funcions, especialment la reproductora; i també perquè la ginecologia és una especialitat recentment creada. Abans eren les llevadores les que dominaven els coneixements sobre els cos de la dona, les seves funcions i el seu guariment, però en institucionalitzar-se els estudis de medicina a les universitats i esser marginada explícitament la dona dels estudis universitaris, passarà a ser una especialitat exercida per homes que seran els tècnics, i les dones s'hauran de conformar en esser llevadores. Per tant la revista en esser una de les primeres que tractin

d'aquesta especialitat, ens permetrà copsar la nova situació.

TÍTOL: ALMANAQUE DE LAS GRACIAS Y ELEGANCIAS FEMENINAS

SUBTÍTOL: Encilopedia del hogar útil y amena.

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 1899

EDITORIAL: Richardin, Lamm. y Comp^a. Libreria Francesa. Rambla del Centro 8-10

IMPREMTA: de Henrich y Cia

PERIODICITAT: anual

PREU: -----

REFERÈNCIA: H.M.M. H/5-34

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: any 1899

PÀGINES: 203

FORMAT: 19'50 x 13'50

COLUMNES: 2

LLENGUA: castellana

DIRECTORA/OR: No hi consta.

COL.LABORADORES/ORS: La presentació la fa Edmundo Richardin

SECCIONS:

El contingut d'aquest almanac està basat en coneixements d'utilitat per a la vida quotidiana de les dones; modes, joies i brodats; consells a les mares sobre les atencions higièniques envers els nens.

Tracta, doncs, tot allò que fa referència a les activitats domèstiques i a les atribucions atorgades a les dones.

IL·LUSTRACIONS: sí

PROPAGANDA: "Benedictine" és un digestiu, desinfectants i llibres.

OBJECTIU: i OPINIÓ:

Aquest almanac està lligat a la revista "El Eco de la Moda".

Els articles d'higiene infantil són interessants de conèixer i estudiar, perquè cal situar-los en el discurs que els higienistes, seguint les direccions de l'estat, adreçaren a les mares, per tal de fer minvar l'elevada taxa de mortalitat infantil, tot difonent coneixements d'higiene entre les dones, per tal que col·laboresin en la perfecta educació física dels nadons.

TÍTOL: LA MARIPOSA

SUBTÍTOL: NO CONSTA

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1900

EDITORIAL: "LA BORDADORA" C/ Archs, nº 8

IMPRESA: NO CONSTA

PERIODICITAT: QUINZENAL

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1900 FOL VARIA VIII H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 157 (INCOMPLET)

PÀGINES: FALTEN DADES

FORMAT: 22 cms X 31'2 cms

COLUMNES: DUES

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: J. BURGAROLÉS

COL. LABORADORES/ORS: NO EN CONSTA CAP

SECCIONS: NO S'ESPECIFIQUEN

IL·LUSTRACIONS: DIBUIXOS DE BRODATS

PROPAGANDA: SOLAMENT ESCRITA I SON ANUNCIS PETITS

OBJECTIU: SEMBLA SER DONADA LA POCA INFORMACIÓ DE QUÈ ES DISPOSA QUE
CONSISTEIX EN UN MÈTODE DE BRODATS.

OPINIÓ: Aquesta és una revista que ha quedat descartada per diverses raons:

- 1ª) No hi ha un nº sencer. Hi ha solament pàgines saltades d'alguns números.
- 2ª) Es exclusivament una revista-mètode per aconseguir brodats.
- 3ª) No permet utilitzar-la per a compulsar l'evolució del prototipus de la dona ja que ni fa referència a un altre aspecte que sí és susceptible de ser utilitzat com són els models de vestits.

TÍTOL: ARXIU DE SIRUSIA I MALALTIES ESPECIALS DE LA DONA

SUBTÍTOL: "BULLETI DE LA CLÍNICA MANAUT"

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 15 de SETEMBRE de 1901

EDITORIAL: "CLÍNICA MANAUT" C/ COMTE DE L'ASALT, Nº 43, 1r. BARCELONA

IMPRESSA: NO CONSTA

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: CATALUNYA 5 Pts. / ESTRANGER (UNIO POSTAL) 10 FRANCS ANY / Nº 1 Pts.

REFERÈNCIA: R- 1901 8è VÀRIA XLV

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: ANY 1 / 15 SET. 1915

PÀGINES: 32 PÀGINES

FORMAT: 16'3 cms X 23 cms.

COLUMNES: UNA

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: PERE MANAUT (director i propietari de la Clínica Manaut)

COL. LABORADORES/ORS: Pau Areny de Plandolit

Adolph Palomar

Joan Sertrán

August Pi i Gibert

Eudalt Boix

Manel Serra.

Jaume Clerasó

Manel Cardelús

Conrat Carreras

Joseph Chimono

Joseph Cembrano

Pere Manaut

Rogell Matute

Agustí Meya

SECCIONS: Article doctrinal.

l·lissos pràctiques de Ginecologia, Tocologia o branques emergents d'aquestes branques.

Metges recomanats de Catalunya (Biografia d'un metge forà de les comarques que juntes formen la nostra pàtria)

Revista de Congressos d'Acadèmies i d'Atenció

Revista de Periodichs foresters

Barreja; formulari i éuncis professionals, etc.

Folletí (que començant avuy amb els aforismes d'Hipócrates seguiran amb altres obres no menys recomanables)

IL·LUSTRACIONS: NO N'HI HA

PROPAGANDA: Tota la publicitat és escrita. No hi ha il·lustracions. Tota ella fa referència a productes farmacèutics amb àmplies facultats curatives. Exemples: LICOR VILÀ: Per combatre les malalties venèrees/ XAROP VILÀ: contra la sífilis/ NAVOTINA: Contra la Leucorrea, catarros i inflamacions de la metriu.

OBJECTIU: Els objectius estan recollits a l'Editorial o Article Doctrinal. D'entrede es disculpen pel fet que en ser molts col·laboradors i no existir encara una gramàtica catalana apareixora una forta diversitat ortogràfica a les planes de la revista.

S'adherixen al moviment catalanista i més concretament a la "Unió Catalenista". Reclamen l'Autonomia Universitària.

Lluita per "El benestar de Catalunya d'chont ha de naixer més tard la regeneració de la Glorí i l'enllyrament de la Ciència". En el següent article "Perqué eixim a la llum?" hi ha una "entredilla" que diu: "Ciència i Pàtria" tot fent referència a la davallada de la ciència catalana a partir de Felíp Vè tot comparant-ho amb les brillants èpoques anteriors.

Volien fer una revista que, escampant arreu els coneixements i progressos de la medicina, sembrés ensem la llavor de catalanisme. En aquest sentit reclamen que surti a la llum la vitalitat de la nostra pàtria i de la nostra ciència en front de la peresa dels Pérez, Martínez, Sánchez o Rodríguez que el centralisme ens envia.

OPINIO: La revista pot resultar interessant en el sentit que en definitiva, planteja una situació concreta de la investigació mèdica en el terreny que ens ocupa: Les malalties o trastorns de la dona.

Caldria que fos, però, revisada per algú que fos especialista en la matèria per a situar-la en el seu context exacte, en el terreny científic.

De totes maneres hi ha un article concret que d'entrada ens ha cridat l'atenció, es titula: "TRANSTORNS PSIQUICS DE LA DONA AMB LLUR RELACIO DEL FUNCIONAMENT SEXUAL", i ve signat per Pau d'Arany i de Plaudolit (1er metge de nº de la Clínica Manaut). En aquest article es recullen idees sobre el quadre clínic que presenta qualsevol dona afectada per l'època menstrual durant l'embaràs. Aquest quadre el defineix a partir de les dues branques fonamentals del funcionament: el físic i el psíquic. Sobretot serà en el segon aspecte a on esmentarà més alteracions funcionals, per tal de portar les conclusions al terreny que permeti una interrelació entre el traumatisme genital i la bogeria de la dona. En aquest sentit cal tenir present la possible, i de fet existent, discriminació de la dona precisament a partir de tot el conjunt d'elements que la defineixen com a cos en funcionament. Aquest cos, tants de cops, al llarg de les pàgines de les revistes del segle XIX i del XX, beneït, santificat i vestit de grans qualitats, serà el que traïrà donat el seu particular funcionament a la dona en tant que la farà ser no-responsable a llargues estones de la seva vida.

En la ciència és a on es fonamentarà part dels arguments que evitaren i retardaren ni que sigui la igualtat de la dona i per tant en revistes com aquesta (al marge de la seva poca incidència i duració) a on es pot anar seguint un determinat aspecte de com s'està veient a la dona en cada moment i què és el que socialment, a partir d'aquests "objectius" i "científics" pressupostos, se li està imposant: Que romanguí, donada la seva incapacitat temporal sota la protecció d'un mascle, sempre responsable.

Aquestes tesis desenvolupades pel 1er metge de la Clínica Manaut, sortiren altre cop a la llum el 1 d'Octubre de 1931, quan a les Corts de la República s'estigui discutint el dret de Vot de la Dona.

TÍTOL: LA MUJER Y LA HIGIENE

SUBTÍTOL: "dedicada a las madres de familia, comadronas, cirujanas, enfermeras, etc... y en general a la mujer en su relación con la medicina y la higiene.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1906

EDITORIAL: Dirección y Administración: Alvarez, 4, 1º-2º

IMPRESA: Tipografía y litografía de Arturo Suarez.- C/ Universidad nº 34
a partir del nº 5: Imprenta de Inglada y compª, C/ Guardia, 9. Barna.
PREU: 1 año: 5 pts   1 semestre: 3 pts
nº suelto: 30 cts.

PERIODICITAT: QUINZENAL

REFERÈNCIA: R- 1906 VÀRIA XXVI H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 3 (1º Diciembre 1906)
nº 4, nº 5, nº 6, nº 7, nº 9 (1º Marzo 1906)

PÀGINES: 10 a 12 pàgines

FORMAT: 18'1 cms d'ample X 27 cms. llarg

COLUMNES: 1 de 13 cm. o 2 de 6'3 cm.   **LLENGUA:** CASTELLÀ

a l'apartat de Variedades, Crònica i Correspondència

DIRECTORA/OR: ROSA VIÑALS (cirujana, comadrona de la Beneficencia Municipal)
artículos: ("a mis compañeras las profesoras en partos"/"El nacimiento"-nº 3) ("Junta de Caridad"-nº 4) ("El parto de los montes"-nº 5) ("La mujer"-nº 6) ("El balance"-nº 7) ("Exposición Femenina"-nº 9)

COL. LABORADORES/ORS: María Sori (comadrona)
Mercedes Comella (comadrona)
Eulalia Sardaji (comadrona)
Dolores Pujalte (farmaceutica)
Dolores Calvet (cirujana comadrona)
Dolores de Miguel (cirujana)

Doctores:

Armentar. Aspiroz. Balcells y Masó. Bonet. Cabellero. Duran y Mayol. Duran y Ventosa. Fargas. Grau. Hernandez Macabrit. Lopez. Macaya. Maseras. Peraxochen. Rodriguez Mendez. Ruiz Contreras. Sojo. Udaeta. Viura Carreras. J. Puig. Luciano Fernandez (cirujano)

SECCIONS: Editorial

Higiene General

Higiene de la Mujer

Puericultura

nº 3 publicació d'un article "Por la justicia" (R) on la revista fa ressò d'una denúncia feta per un alcalde de Sarri a una comadrona que ve practicar un avortament, i al nº següent hi ha un article anomenat "La criminalidad y el aborto" contra l'intrusió.

IL·LUSTRACIONES: Un perat a la portada.

Els nº 3er i 4art tenen un dibuix.

Els nº 5, 6, 7 i 9 un altre de diferent.

PROPAGANDA: Les dos primeres i les dos darreres pàgines són de publicitat. Fonamentalment productes farmacèutics: "Harina lacteada Serra" "Jabones fluidos Gorgol" per la toilette higiènica. "Ferro-Quina-Bisteri" reconstituyente. "Purgen" purgente ideal. Instrumentos de cirugia y articulos de goma para Higiene "José Clauselles" Tintura "Flor de Oro" la mejor tintura progresiva para teñir.

OBJECTIU: Divulguen tot el referent a la Higiene quirúrgica i de la Llar.

Dignificar i divulgar el paper de la comadrona com a dona respectable en tant que aconpleix una determinada tasca a la societat.

OPINIÓ:

La Mujer i La Higiene representa una revista molt avançada en el terreny conceptual i ideològic ja que es reclama des de les seves pàgines i des del principi una igualtat d'oportunitats i de drets per a la dona en el camp concret de la professió de comedrones.

En qualsevol revista sempre s'ha d'anar a cercar la persona que la inspire ja que i sobretot en aquests primers anys de segle com ha sigut anteriorment el cas de la revista "Arxius de cirugia i malalties de la dona" inspirada per Pere Manaut, les revistes acostumen a dependre per la seva pervivència al marge de l'aspecte econòmic d'aquella o aquelles persones que li han donat des del principi la seva formulació.

En el cas de "La Mujer i La Higiene" qui dóna ànima a la revista és Rosa Vinyals. La prova d'això és, precisament, que en els articles per ella signats és a on es troben explicades, amb més força i claredat, les intencions que envolten la línia de la revista.

Rosa Vinyals remarca constantment una sèrie de termes importants com són: esforç, demostració, funció social, etc. de la dona.

Aquests conceptes explicats i utilitzats en els seus articles podríem dir que apareixen per primer cop sense embuts en aquesta revista, i seveixen de base per tal d'optar a la dignificació de la professió a partir de l'orgull de ser dona tot utilitzant a l'inrevés aquell criteri que invalida la professió d'infermeria, comedrona o mestres, precisament per ser quasi exclusivament de dones.

"Dones -es diu a la revista- casades, solteres o vidues, que contribueixen a la economia de la llar", deixant ben clar que no es tracta d'una petita ajuda.

Aquest darrer element aporta indiscutiblement una nova reflexió que, si bé en d'altres publicacions ha quedat més o menys esmentat, mai no havia estat d'una forma tan clara; les feines que fan les dones no són un complement de la seva vida domèstica sinó que aquest tipus d'activitat pot ser el més important per a ella i és també imprescindible per la societat.

En aquest sentit reclama -i no solament Rosa Vinyals- que sigui present en la activitat professional de les comedrones un afany de superació tant en el terreny professional com en el terreny científic i personal.

Especial esment mereixen dins d'aquesta revista un debat que sobre l'avortament s'inicia en el nº 3 a través d'un article intitulat "Por la Justicia" a on es fa ressò d'una denúncia feta per un alcalde de Barri a una comedrona que ve practicar un avortament. En el nº 4 es troba un article-opinió anomenat "La criminalidad de aborto" centrat en denunciar les causes que condueixen a l'avortament i valorar-les

a la par que el mateix acte de practicar l'avort. Es denuncia també la intrusió professional en aquestes activitats, valorant-les com a nocives per al prestigi de la professió.

De totes maneres, el fet que es pari esment en les causes que poden portar a una dona a desitjar un avort i fer-ne responsable la societat i l'Estat, és un pas importantíssim en la valoració del cos de la dona.

HOSPITAL:

DATA:

PERMISSESIONARI:

DEPARTAMENT:

DIARI:

ORA:

NUMER:

ASSISTENT:

TÍTOL: OR Y GRANA

SUBTÍTOL: SETMANARI AUTONOMISTA PER LAS DONAS. PROPULSOR D'UNA LLIGA PATRIOTICA DE DAMAS.

LOCALITAT:

ANY: 6 OCTUBRE 1906 - 23 FEBRER 1907

EDITORIAL: Redacció i Administració: Raurich, nº 7, 2on.

IMPREMTA: ARCHS DE JUNQUERAS 5 Bis PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: nº corrent: 10 cts. nº endarrerit: 20 cts.
inscripció Barcelona: 1'50 pts el trimestre; Fora Barne: 2,00 pts trimestre
Estranger: 1 any 8 francs.

REFERÈNCIA: R- 1906 4º H.M.B.

COMPLETA: ?

Nº. CONSULTATS: 1, 2, 3, 4, 5.

PÀGINES: 15 pàgines

FORMAT: 26'2 cm. alt x 19'5 cm ample.

COLUMNES: 2 columnes de 6'8 cm.

LLENGUA: CATALÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Eulàlia Forment de Vinyals. Carolina Raymat de Fargas. Josepha Dechs de Prat de la Riba. Mª Turull de Barceló. E. d'Abadal d'Iglesies. Blas Gispart de Llimona. Calamando R. de Mas Bagà. Mercè Mas de Perdigó. Adela Raymat de Utrillo. Carme Asencio de Valls. Dolors Guardiola de Graner. Dolors Macià de Puig. Mª Condonina de Rosich. Dolors Carrencà de Serra. Herminia Pagés. Dolors Moncerdá de Macià. Mercè Rodas. Mercè Padrós (Comissió de Damas de la "Solidaritat Catalana") a més: Paulina Rey i Sala. Aurèlia Ventura. Mª Pilar Maspons i Labrós. Isabel de José. Aurèlia Català i Lluch. Neus Gené. Joaquina Rosal de Rosals. Josephina Liesa i Llenas. Eva Muns. Dominga Duren. Elias Juncosa. Pilar Soley.

SECCIONS: 1er portada amb logotip únic

Encant de les velles coses

Els homes a la dona

Jochs Florals

Comentari

París de viu en viu

Tefaneries

Correspondència

Articles: "L'Home és superior a la dona" Paulina Reig i Sala, nº 20

"De la nostra Volubilitat a través dels segles" Aurelia Ventura, nº 13

"La dona intel·lectual" Joaquina Rosal de Rosals

"La lluita està començada" Pilar Soley, nº 11

"A la Senyoreta Maria Ribé" M. Moncardé de Maciá, nº 11

"La lliga patriòtica de Dames" Eulalia Forment de Vinyals, nº 9

IL·LUSTRACIONS: Opisso (acudits), Castanys., Apa, Smith (dibuixants)

PROPAGANDA: Darrera pàgina: Solament textos: TUPINAMBA cafès/ MODAS Mª Magdalena Rius/ José Guinard Fabrica de Pastes Fines para sopa/ BANYNS Solí C/ Major, nº 15 (Gràcia)/ Acadèmia Baixes.

OBJECTIU: El nostre lema: El fonament de la Pàtria és la Família, el fonament de la Família és la Dona ... Sortosament per a ella en l'integral despertar de la nostra terra s'hi ha barrejat la Dona Catalana: la causa de Catalunya, causa d'amor, es solventa des d'aquest'hora. Que cada casa, per amor de les dones, sigui un recorat de la causa catalana: així complim-nostre misió. Donos catalanes: fent Pàtria fem Família, fent Llar fem Amor -. Barcelona Abril 1906 (Del manifest de la Comissió de Dames de la "Solidaritat Catalana")

OPINIÓ:

A través d'una ràpida lectura d'alguns números d'aquesta revista i sobretot tenint en compte la declaració programàtica que es fa en el 1r número creiem que es pot parlar d'una associació conceptual del que significa ser DONA i Pàtria Catalana.

A la dona catalana se li atribueixen una sèrie de valors similars als que s'estan atribuint des d'un sector concret del catalanisme de dretes parell a la "Lliga Regionalista de Catalunya" al concepte o idea mixtificada de Pàtria.

En aquest sentit, la Dona continua com a vetlladora de la Llar d'una forma exclusiva tot complint una missió que té la seva justificació en els designis divins i patriòtics.

Serà a la Llar catalana vetllada per la dona a on es pugui alimentar amb salut moral suficient els nous patriotes, tot rebutjant en principi la necessitat d'assolir una igualtat entre (ja no parlem d'alliberament) els homes i les dones.

Tots aquests conceptes que apareixen ja en revistes del XIX i que s'introdueixen en esferes professionals, com l'anteriorment esmentada "La Mujer y La Higiene", com a puntals cabdals d'actualització social basada en l'educació i promoció laboral de la dona, semblen oblidar-se a les revistes com OR i GRANA.

A l'índex de la revista s'esmenten una sèrie d'articles que per contra del que seria lògic pensar de les dames de la progressiva i industrialista burgesia catalana, semblen "meas culpas" i reconeixement de la inferioritat del sexe femení, "L'home és superior a la dona" de Paulina Reig i Sala al nº 20 o bé "De la nostra Volubilitat a través dels segles" d'Aurèlia Venture al nº 18, són mostres de tota una actitud que valora la dona com a un ser inferior que només pot canalitzar els seus turmentats i volubles entiments en captiveri; és a dir: dins la Llar.

En aquest cúbicul la dona es transforma ja que es troba complint la seva gran missió que li permetrà estar harmònicament amb si mateixa i amb la societat.

La societat, i en aquest sentit la pàtria en reconstrucció, es trobarà també en harmonia amb la dona ja que aquesta, des de la seva posició, no discutirà l'hegemonia dels arquitectes (dels homes).

S'establirà, però, un motiu de recompensa o, més que un motiu, un vehicle mitjançant el qual atorgar la recompensa, i aquest vindrà atorgat per la relació edificadora que habitualment es dona entre fills i mares per una banda i entre prohoms de

pàtria i mares que font família, fan pàtria", tòt idealitzent-les a través d'aques-
ta podició en que se les col.loca. I idealitzent-les, se les eleva i respecta i des
d'aquí se'ls atorga la recompensa pel seu captiveri.

PRIMERA:

TÍTOL: LA MUJER QUE VIVE DE SU TRABAJO

SUBTÍTOL: ESCUELA DE LA OBRERA (OBRA DE BUENAS LECTURAS)

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1906

EDITORIAL: MONTEPIO DE SANTA MADRONA. C/ S. Pablo, nº 47/ Barcelona

IMPRESA: DE LA CASA PROVINCIAL DE CARIDAD. C/ Montolegre, nº 5. Barcelona (1ª época). EDIT BARCELONESA, S.A. C/ Cortes, 556. Barcelona (2ª época). P. Sanmartí. C/ Casp, nº 32

PERIODICITAT:

PREU: Gratuït per les obreres. Accepta ajut econòmic per exemple: 1 pts. anual = 1 exemplar mensual.

REFERÈNCIA: R- 1906 FOT. H.M.B.
R- 1911 VÀRIA XLVI

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: els anteriors: anys:
1908/ 1910/ 1911/ 1915/ 1916/ 1917/ 1918

PÀGINES: (nº 26/45/46/49-4 pàgines) FORMAT: 1ª época: 25 cm. x 35 cm.
(nº 55/105/126/135/137/141/143/144-8 pàgines) 2ª época: 17'5cm. x 25 cm.

COLUMNES: (nº 26/45/46/49- 2 columnes) LENGUA: En general és en castellà. Al nº 49 n'hi ha 1 en català i a la 2ª época també, però de tant en tant.
(nº 55/105/126/135/137/141/143/144-2 columnes)

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

Deu dirigir-la la Junta del Montepio de Sta. Madrona, i no publica l'Obra de Buenas Lecturas.

COL. LABORADORES/ORS: nº 26 - J. M/ F. LEÓN/ A.M.D.G

nº 45 - S.T.F. (amiga de la obrera)/ M/ Montserrat/ M.P.H. de M.

nº 46 - COMUNICACION AL EXMO SR. PRESIDENTE DEL INST. de REF. SOCIALES (signat per la junta de Sta. Madrona). MONTSERRAT GILI Y CAMPS.

nº 49 - AGUSTINA MARCH

nº 126 - MARQUES DE VILLAHUERTA/ J. TORRES i BASES/ P. MARIA ANTONIO/ ANASTASIO OLIVARES/ J de V/ BARANERA.

nº 135 - RAFAEL DE VALENZUELA/ CARLOTA RIAMBAU

nº 143 - Tot el nº menys l'última plana: carta del Bisbe a les obreres.

SECCIONS: No n'hi ha de fixes a to's els n^o però apareixen amb una certa regularitat:

- Calendari de festes de precepte.
- Informació sobre les activitats de diferents patronats d'obreres i diferents escoles de formació d'obreres.
- Hi són incloses: receptes i consells veris sobre la medicina domèstica.
- De tant en tant incorporen: contes i historietes morals d'entre les que destaca "LA HIJA DEL ESCULTOR" por J. I. Gatell, cura parroco de la Mayor de Sta. Ana de Barcelona, on la filla és un model i un exemple de noia bona, etc. .
- Concursos amb preguntes religioses.
- Diferents tipus de receptes.

IL·LUSTRACIONS: n° 26 - Fotogravat: "Altar del Sagrado Corazón de Jesús en la Santa Iglesia Catedral.

n° 105 - Gravet amb orles: "Natividad del Señor"

n° 126 - Fotogravat: "El regreso del ganado"

n° 135 - Pàdua: Basílica dedicada a San Antonio (Fotogravat)

n° 144 - Los azares de la vida del Mar.

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: Apareixen a cada un dels n^o consultats a la "portadilla" fins al n° 49, corresponent al Maig de 1910, any de publicació n° 5 i diu:

ADVERTENCIA

1^a el fin e este periódico es constituirlo en Escuela de la Mujer OBRERA: está, pues, destinado a ser distribuido gratuitamente a mujeres obreras para hacerlas buenas y hacerlas bien, que como decía Salmerón, debe ser el fin de toda propaganda popular; pero se admitirán limosnas de las buenas personas que quieran contribuir a favorecer moral y materialmente a seres tan dignos de ser atendidos como las mujeres que viven de su honrado trabajo.

Al Gener del 1913 (2n forcat) es diu a la portada:

"Lo publica la Obra de Buenas Lecturas y es organo del Montepío de Sta. Madrona, y demás instituciones establecidas en favor de la mujer que viva de su trabajo y Patronatos Obreros.

OPINIÓ: És una revista escrita per les grans dames, dones de fabricants que es preocupen per l'educació de les obreres.

Aquesta educació però, no aparixerà en un sentit molt ampli sinó que estarà restringit: a) a una millor formació professional que garanteixi una bona obrera, b) educació en el sentit religiós tot tenint en compte la fe com a contrapunt obligat d'una realitat social que sols espera -des de la seva òptica- solucionar-se en l'altre món, c) Davant les fortes pressions que els sindicats venedícs subministren a les obreres, "La Mujer que vive de su trabajo" serà la guia que facilitarà seguir el camí més recte tot arraconant aquestes accions que només porten a la violència i intentant conformar l'obrera amb la seva "digna" i cristiana realitat.

A tota la revista permisiblement es nota la diferència entre "Las Grandes Señoras" que són les que escriuen i les "Humildes obreras" que són les que han de llegir-la.

L'esperit d'aquesta revista queda definit pel to maternalista en que generalment es parla en aquesta desvalguda criatura que és la dona obrera, tot i que és cert que en algun moment es fa referència a les males condicions de treball de les dones, fonamentalment en la influència en que són sotmeses per part d'organitzacions alienes a una visió harmònicament cristiana de la realitat tant social com política.

Qualsevol opinió que surt reflectida a la revista està expressada en un tipus de raonament excessivament esquemàtic amb un pretexte de didacticisme que sovint no soporta la mínima anàlisi ni la mínima crítica.

En el terreny de les activitats proposades, aquestes, es centren fonamentalment en la realització de cursos de formació i mai es fa esment de l'aspecte lúdic que caldria desenvolupar paral·lelament, considerant aquest com una activitat susceptible de desviar l'atenció cap a actituds pecaminoses.

Qualsevol acte ve procedit sempre per un acte religiós, en la majoria de casos amb presència d'altos jerarques eclesiàstiques.

Es troba en aquesta revista un conte de J. I. Gatell, pàrroco de la Major de Ste. Anna de Barcelona anomenat "LA HIJA DEL ESCULTOR" a on crec que es troba la síntesi de l'objectiu d'aquesta tasca: aconseguir que les obreres es conformin, de natural, amb la seva condició, que l'omplen de benediccions i les allunya de la nefasta lluita sindical.

TITOL: LA IL·LUSTRACIÓ CATALANA

Periodich desenal, artistich, literari y científic amb EL SUPLEMENT

SUBTÍTOL: FEMINAL

Revista mensual dedicada a la dona, il·lustrada, mensual de orientacions para la
mujer.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1890-1894 (1ª època)

1907-1917 (2ª època) (28-IV-1907/30-XII-1917)

Abril 1925 (3ª època)

EDITORIAL: Editada (3ª època per "Acción Femenina")

IMPREMTA: A. Lopez Llensós

C/ Diputación, 95. Tel. 1574. Barcelona

Redacció i Administració: Mallorca, 287. Barcelona.

PREU: 28-IV-1907 1 pte. el número selt. Subscripció exclusiva als números de Femi-
nal: 10 ptes. l'any.

PERIODICITAT: 1907 - MENSUAL. 1 cop al mes
apareix a la Il·lustració Catalana Fe-
minal.

REFERÈNCIA: R- 1890 FOL H.M.B.

COMPLETA: Si

Nº. CONSULTATS: Els corresponents a l'any
1907

PÀGINES: 20 pàgines

FORMAT: 23'6 cm. ample x 33 cm. llarg

COLUMNES: 2 columnes. 97'6 cm. cada
columna

LLENGUA: CATALÀ

DIRECTORA/OR: Fundadora CARMEN KARR (ex-col.laboradora d'Or i Grana)

COL.LABORADORES/ORS: Dolors Monserrdá de Macià (conte: Nit de Lluna)
Joseph Mª Roviralta
Lluís Via
Correspondència d'Anglaterra: Raquel Chalice
Corresponsal a Madrid: Cerme de Burgos Seguí
Joana Roman
Mercè Padrós i Busquets, Comtessa de Castella
J. Ruyra i Oms
Piu i Soler
Joana Roman
Mª Dolors Cortada
V. Bourcer-Karr (France)
Mª Josefa Massanès

SECCIONS: 1. pàgina de Música: una partitura. Moltes fotografies.

Apunts fotogràfics sobre:

- notícies de Barcelona
- qüestions d'assistència social i mèdica
- jocs florals
- vida quotidiana de la burgesia
- llars barcelonines
- l'esport de les dones
- artistes
- escriptores
- pintores
- 1 conte a cada número
- algo sobre modes
- notícies sobre el sufragisme arreu
- concurs sobre la bellesa femenina infantil
- notícies sobre dones que fan política

IL·LUSTRACIONS: "Huecogravets". A cada plana, més o menys, hi ha una orla o sanefa d'en Casademunt. Moltes fotografies. A cada número s'utilitza més d'una tinta, cada pàgina, però, té una sola tinta.

PROPAGANDA: A la darrera pàgina s'hi posen molts anuncis: pianos, s'anuncia "La Fabricante" de D. Moncardà de Mecià a 5 Ptas. , Roba blanca per senyora. Les imatges són generalment grafismes o gravets mai fotografies.

OBJECTIU: Femenil, dones, ve a la dona com un amic cui, en la seva llengua li parlarè de tot lo que pot esser-li util, de tot lo que pot plaureli y interessarla en l'actual moment artistic, industrial y social.

D'aquells països avançats d'agents ens arriben els almoços de femi- nisme, no'n podem rebreho tot; cal ferne una selecció que s'avingui a lo qu'es ara Catalunya, y aquesta selecció té d'esser feta paulatinament, interessantla eranyogentle a la dona, donchs, entonem que, axis con la de les més cultes na- cions, la dona catalana pot y deu contribuir al enaltiment de la seva patria, instruhintse y educantse per obrir nous campos al general avens.

OPINIÓ:

Feminal és una de les revistes que més interès desperten en fer una primera i ràpida lectura, ja que potser és de les primeres que abandonen, donat el públic a que es dirigeix, una actitud conductivista en desplaçar-se cap a l'àmbit informatiu.

És obvi que ningú ni en el segle XIX ni en el XX, de principis o finals de segle pot reclamar-se objectiu i al marge d'actituds preses anteriorment, però sí que d'alguna manera el públic davant el qual es presenta determinarà una posició més o menys oberta.

Feminal és una revista dirigida a un ampli sector de públic, teòricament a "totes les dones", però aquesta afirmació tan ben especificada en els objectius, dintre el focus en un sector concret: la dona de la mitjana i alta burgesia i dins d'aquesta a les dones especialment sensibles a un procés incipient de lluita feminista i sufragista.

En certa mesura els trets van alts, les informacions fan referència a aquelles accions desenvolupades per les èlites progressistes de la burgesia a nivell internacional, tant en el terreny sufragista, com industrial o social.

El marc general, serà però, les activitats que dones de tot el món desenvolupen arreu: esport, activitats literàries, artístiques, científiques o polítiques, fent esment també a aspectes o notícies científiques, que faciliten l'activitat domèstica i maternal de la dona; a través de les quals també es promou l'evang de la pàtria.

No hi ha pràcticament opinions o declaracions de principis donant pas a una actitud selectiva que s'imposa en la seva línia a través de la selecció que fa de la realitat, tant present com passada.

La recuperació de personalitats femenines avui per avui a Catalunya per exemple, no es pot fer sense Feminal, com tampoc es pot parlar de la incidència del moviment sufragista anglès, americà o australià a Catalunya a principis de segle sense la informació que subministra Feminal.

Exigeix doncs un buidatge exhaustiu en tota regla.

TÍTOL: LA FAMILIA (revista sucesora del "Ermitaño", suplemento del calendario del Ermitaño)

SUBTÍTOL: REVISTA MORAL INSTRUCTIVA Y RECREATIVA DEL HOGAR DOMESTICO
(revisado por la autoridad eclesiástica)

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1º Enero 1908 - 1º Diciembre 1908

EDITORIAL:

IMPRESA: LA HORMIGA DE ORO
Nueva. S. Francisco, 17. Barcelona.

PERIÓDICITAT: MENSUAL

PREU:

REFERÈNCIA: R- 1908 8º H.M.B.

COMPLETA: Sí

Nº. CONSULTATS: 12 números.

PÀGINES: 32 pàgines/ tenen numeració correlativa i arriba fins a la plana nº 352

FORMAT: 14'50 cm. ample x 20'5 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna de 11 cms.

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: FRAY RAMON. Fundador de la Revista i també de l'ERMITAÑO suplement del Calendario del ERMITAÑO.

COL.LABORADORES/ORS: No consta el seu nom complet, solament les inicials. Excepte algunes novql.les que ven signades i també alguns articles.

- Baronessa de Wilson: "Una pàgina para las madres"
- Concepción Jivero de Flaquer: "Esposa y Madre" autora també d'un llibre: "LA MUJER ESPAÑOLA".
- F. de P. Gelabert: "La Mujer Activa"
- Leonor Carbonero y Sol: "Madre Mía de Mi Alma"

SECCIONS: - Artículos MORALES: - una página para las madres	pag. 33
- Esposa y madre	129
- La vida de familia	193
- La mujer activa	223
- Madre mía de mi alma	321
- Alegorías de los meses	
- Historietas, noveles y ejemplos morales	
- Panorama Universal	
- Monumentos y Bellezas de España	
- Retratos de hombres y mujeres célebres: - Fernán Caballero	pag. 123
- Safo	143
	(a l'índex consta aquesta
	pag. però no correspon a la
	revista)
- Variedades	
- Poesías	
- Novela: Madre mía de mi alma,	pag. 323

II. LUSTRACIONES: Reproducció de gravats de personatges o edificis.
 Fotografies d'edificis de ciutats o paisatges
 Estampes de la Verge

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: "La família se dedicará, por medio de la lectura y del grabado a propagar no solo el amor a Dios y al prójimo, y a encarecer la práctica de la caridad y demás virtudes cristianas, base y fundamento de la verdadera civilización, sino que procurará arraigar también en el corazón de sus lectores el amor al santuario del hogar, ya que las horas más dichosas de la vida y los ratos más felices de la existencia son los que se pasan entre aquellos seres queridos del alma que pulsan a Dios darnos por compañeros acá en la tierra.

La familia será una revista dedicada a toda clase de personas, sexos y edades, pero especialmente a la juventud ..."

OPINIÓ:

Progressivament aniran apareixent, a mida que avanci el segle, tot un seguit de revistes que les classifiquem com a Domèstiques en tant que tenen com a objectiu el funcionament correcte del nucli de la LLAR. Dins d'aquest apartat anirem veient però distints grps o intencions: a) les revistes d'ampli abast domèstic, és a dir, per a tots els membres de la família, b) les que fonamentalment es dirigeixen a les dones en la seva activitat dins d'aquest àmbit i que inclouran al marge d'algunes notícies, consells d'higiene, consells sobre pentinats o vestits, receptes de cuina, etc. i ignorant el món exterior, c) revistes que també dins l'òrbita domèstica es centren en un sector concret que és la noia casadora qualificada en la majoria de casos dins el nom genèric de "la joventut". Aquesta revista en concret pertany en tot cas al segon sector ja que la majoria d'articles és a ella -a aquesta joventut femenina- a qui van adreçats.

Articles com "una pàgina para les madres" de la Baronesa de Wilson o "Esposa y Madre" de Concepción Jimeno de Flaquer, són punts de referència que ens permeten parlar també d'una bifocalitat en la intenció d'aquest tipus de publicacions que van dirigides en aquest cas a un ampli sector d'edats que va des de les mares que han de ser il·lustrades en funció d'una millor educació dels seus fills, modestes, elegants, tenir mesura en les seves accions, bon gust, de conformitat amb la situació econòmica fins a la satisfacció del legítim plaer conjugal un cop una unió ha estat beneïda per l'Església. Dins de tots aquests aspectes, d'una forma molt subtil, es van deixant enar aquells còdigs de comportament que des d'un sector concret de la societat -sector amb molt poder- es consideren imprescindibles per a la dona que vulgui ser considerada com a tal.

Constantment es fa referències en les successives exposicions d'allò que no hauria de ser, d'allò que es erroni en el comportament femení, i a través de la contraposició i oposició d'allò bo i allò dolent surt la "moralitat" alligadora: l'actitud ideal que des del seu creixement ha de tenir present la noia casadora o no, però jove en definitiva.

S'hauria de fer esment a la possibilitat d'analitzar el tipus de raonament que en aquests articles de fons s'utilitza per tal d'arribar a la facil conscienciació.

TÍTOL: ALMANAQUE DE LA MADRE DE FAMILIA

SUBTÍTOL: Suplemento anual de EL HOGAR Y LA MODA

LOCALITAT: MADRID / BARCELONA

ANY: 1910

EDITORIAL: SOCIEDAD GENERAL DE PUBLICACIONES S.A. Barcelona/ Diputación, 211. Barcelona/ Valverde, 21 dup. Madrid.

IMPRESA: Talleres de la Sdad. Gral. de Publicaciones, S.A. PERIODICITAT: ANUAL

PREU: 8 pts.

REFERÈNCIA: R- 1910 8º H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: 1929

PÀGINES: 240 pàgines, més 1 pèg.
més les portades

FORMAT: 24'3 cm. alt x 17'2 cm. ample

COLUMNES: vària, ja que hi ha gravats,
fotos i pag. a 1 sola columna, quan és
a 2 modeixen: 6'2 cms.

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: "LA DOCTORA FANNY"

COL.LABORADORES/ORS: SIC -la majoria, per no dir excepte Juan Mira no signen

SECCIONS: S'adjunteran fotocòpies

IL.LUSTRACIONS: Dibuijos, sanefes, tires de còmic, fotos artistes, gravats modes any 29.

PROPAGANDA: Pag. 2 contant com a l la portada i un altre pag. a cara i cara, abans d'iniciar el nº. A dintre també hi ha, sobretot, llibres, i medicaments a la contraportada per les dues cares: publicitat.

Anuncis: Salamandres "Royal" pag. 180; "Fajas de caucholina Madame X" pag. 177; Jabón Blancafor, pag. 129.

OBJECTIU: Confecció d'una revista domèstica l'índex de matèries és l'indicatiu: hi cap tot.

OPINIÓ:

Aquesta publicació forma part de les que en l'anterior revista hem classificat com a premsa domèstica i dins d'aquesta, estaria dirigida quasi exclusivament com el seu títol indica a la Mare de Família.

És de destacar com sembla obrir-se per a determinades publicacions o revistes a partir d'aquest segle un nou mercat que ja ha estat adobat a finals del segle anteriori que és la Dona: esposa i Mare.

L'activitat de la dona comença a estandaritzar-se, a intel·lectualitzar-se, a racionalitzar-se i en principi els encarregats de transmetre els nous coneixements seran aquelles persones que han pensat i estudiat sobre els aspectes que tenen relació amb aquesta activitat.

L'aparició de remeis, rudimentaris, electrodomèstics etc., en el mercat obligaran a una posta al dia de la dona en aquests aspectes, tant el que fa referència a l'actualització de les normes i criteris de funcionament com a un nivell més concret i directe com serà l'actualització d'una nova mentalitat que acabi per considerar imprescindible la modernització de la llar i transformi aquest nucli ancestral com és la família en un mercat potencial amb un paper concret dins de l'economia i societat industrial.

Els temes que es tracten són fonamentalment temes d'higiene i de moda. A més a més s'inclouen contes o narracions.

TÍTOL: EL HOGAR Y LA MODA

SUBTÍTOL:

LOCALITAT:

ANY: 1910

EDITORIAL: "El Hogar y la Moda". C/ Diputación, 211. Tel. 30092. Barcelona.

IMPRESA: Tipografía de "El Hogar y la Moda". C/ Diputación, 211.
Barcelona

PERIODICITAT: QUINZENAL

PREU: NO CONSTA en aquesta 1ª època.

REFERÈNCIA: 8- 1910 4ª H.M.B.

1914 FOL

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: 1 columna

PÀGINES: 16 pègines

FORMAT: 23'3 cm. alt x 17'5 cm. ample

COLUMNES: nº 173 7 gener 1913

LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Concepción P. Mariné. etc.. Federico URTECHA, Sinesio Delgado, Marcial de los Rios, Carlos Osorio y Gallardo.

SECCIONS: Hi ha una presentació o editorial a la pàgina nº 3, la resta, en la seva majoria, són contes i poemes.

IL·LUSTRACIONS: Cada pàgina és així:

text a una columna

figurí a l'altra columna

Dibuix (molt bonics)

PROPAGANDA: A cada final de pàgina. A més a més n'hi ha de repartida per tot el nº. Tota la pàg. 2 són anuncis, i també ho són: les pàg. 15 i 16 totes senceres són anuncis curts. Bellesa, tònic, barniats, no más canas, etc ...

OBJECTIU: Distreure i recrear en la moda.

OPINIÓ: És una revista amb una extensió temporal molt àmplia i que exigeix una lectura molt exhaustiva per tal de treure'n alguna conclusió vàlida.

Els elements que ens la fan tenir en compte són: 1r) tota la part literària que ens pot facilitar informació sobre l'interés per determinat tipus de temes, i 2n) l'evolució en la moda que ens permetrà analitzar l'evolució del prototipus de dona en l'aspecte físic. són els aspectes que en cada època es resalten.

TÍTOL: ACCION CATOLICA FEMENINA

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Barna Nor. 1911-1920

EDITORIAL: Redacció i Administració: Libreria P. Sanmartí. C/ Caspe, 32

IMPRESA: Editorial Barcelona
Cortes, 596, Barcelona

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: Subscripció Barna i Península: 2 pts. anuals
Estranger: 2'5 francs n° solt: 15 cts.

REFERÈNCIA: R- 1911 8º H.M.B.

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: Barcelona, diciembre 1913

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 2'3 cm. d'alt x 16'5 cm. ample

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: No consta directora expressa encara que sembla que ho portin directament les dones de la Junta de "la lliga de Señoras para la acción católica". Dedueixo que és una revista impulsada per la Dolors Montserdè de Macià, d'aquí ven el 1r n° s'annuncien les seves obres: Poesia (esgotada)

COL.LABORADORES/ORS:

NOVEL·LES

La Montserrat (esgotada) 3 pts. La Quitèria 2 pts.
La Família Asparó 3 pts. Del Món (quadres en prosa) 1 pts.
La fabricant 5 pts. Estudi feminista (orientacions per a la dona catalana) 2ª edició.

COL.LABORADORES/ORS: Tampoc consten en la presentació, i no són constants, alguns noms són:

- Maria Victoria: "Frega de Amor" n° 1
- Pilar Monial: "Acción social de la mujer" n° 1
- Carmelita de P. : "Acción educativa sobre la mujer aristocrática" n° 2
- Sección de la liga de compradoras: Jacques Tourret n° 2
- Crónica teatral: Menendo n° 2
- El feminismo católico en acción. A.B.F. n° 3
- Problemas planteados por la mujer burguesa. Carmelita P. n° 4

- Conferencia sobre la "liga de compradoras" dada por D. Moncerdà de Macià al Foment del Treball Nacional el 22-II-1912 nº 4
- Necesidad del espíritu cristiano en la educación de la mujer. J. Mª Baranera nº 6.
- Fuerzas femeninas. Carmelita de F. nº 7
- La cuna rota. Concha Espina nº 9
- Los problemas pedagógico y moral del cine. P. Francisco de Barbens, O. M. Cap. nº 10 y 16, 17.
- Acción Social de la mujer. P. Francisco de Barbens nº 11
- Crónica teatral: sempre un tal Menencho.
- La obra de Federico Ozamón. Dolores M^oncerdà de Macià, nº 9
- La colaboración femenina en la prensa. Antolin Lopez Polaez nº 23-24
- El sindicalismo femenino nº 26

- SECCIONS:**
- Editorial o presentació d'una opinió a cada número.
  - No hi ha seccions estrictament fixes encara que hi ha diferents temes que es tracten amb més o menys assiduitat.
  - Nuestras delegaciones
  - Sección de la Liga de Compradoras
  - Crónica teatral
  - Crónica internacional
  - Noticias
  - Avisos
  - Circulo de estudios

IL.LUSTRACIONES: No n'hi ha. Solament, a la portada, hi apareixen sempre una "ORLA" gravat, i, al costat dret, el sumari.

PROPAGANDA: La 2ª pàgina i les pàgines 13/ 14/ 15 i 16 són de publicitat: de tot tipus: material domèstic, remeis, sastres i confeccions, cases de mobles, reposteria, ornamentació litúrgica, sabons i dentrífics. Generalment no apareixen fotografies. Només hi ha fotos de Boca Hermanos "Grandes talleres de escultura y pintura religiosos" Taller y tienda: Boters, 11. Depósito: Progreso, 38.

OBJECTIU: Aquesta revista té com objectiu:

- a) estrechar las relaciones entre las ligueras
- b) extender noticias sobre la obra
- c) dar cuenta de los trabajos y proyectos tanto locales como de las Delegaciones.

Però fonamentalment per a divulgar el feminisme catòlic "se levanta erguido, cual noble matrona herida en su dignidad, el feminismo católico, el feminismo legendario de todo lo grande y sublime, que apoyado en Dios posee el secreto divino del heroismo y de la caridad, que ha de transformar como de hecho viene haciendolo, a la sociedad moderna, tan olvidada de lo divino, y que precisamente por eso estan desgraciada a pesar de los adelantos ..."

OPINIÓ:

Tant la revista en qüestió com la "Lliga de Señoras para la Acción Católica" és fonamentalment una opció, la que, d'epistolari com diu Pilar Manial a "Acción social de la mujer", en funció de salvar el món -col.laboració amb Pius X- de la degeneració moral de la societat fent triomfar de nou la moral catòlica a les modes, en l'acció evangelitzadora i litúrgica i en atenció a determinats problemes socials com el de la classe mitja (més o menys arruïnada) que per culpa de la reordenació econòmica cada cop s'haurà vist en la necessitat de posar-se a treballar.

Donat que majoritàriament la dona -que és evidentment de qui es parla en aquesta revista- no té ofici i en considerar el treball com a una cosa de pobres, patirà d'un avergonyiment constant i amb seguretat durant tota la vida.

En aquest terreny la lliga intenta trobar solucions pràctiques i de consol moral. En general es reclama, a tota la revista o en la majoria dels seus números i articles, una especial atenció a tota la problemàtica de la dona que es veu forçada al treball i en la que trontolla a causa d'això i a l'entrar en contacte amb el món laboral sense una formació prèvia, la seva moral i els bons valors.

El que se'n dedueix és el clam que aquestes dones fan contra el desordre social fruit del sindicalisme d'aquests anys.

Reclamen la defensa de les virtuts cristianes per a la dona que treballa, en front també de l'esvalotament feminista.

TÍTOL: HIGIENE DEL HOGAR

SUBTÍTOL: Revista Mensual científica literaria dedicada a la divulgación de la Higiene.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1913

EDITORIAL: Redacción y Administración: C/ Balmes, 88. Barcelona.

IMPRESA: Antonio Gost
C/ Balmes, 88. Barcelona

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: España: 1 año 3 pts. Extranjero: 1 año 5 pts.
Nº suelto: 25 cts.

REFERENCIA: R- 1913... 8º VARIA XXXV H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET ?

Nº. CONSULTATS: Nº 1

PÀGINES: 12 pàgs. més la portada i més 2 pàgs. de publicitat.
FORMAT: 24'3 cm. alt x 16'8 cm. ample

COLUMNES: la majoria 2 columnes 6'3 cm. LENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: G. Gonzelez del Valle
J. Estadella Arnó
Dr. J. Aumonier
Dr. R. Ulecia y Cardona

SECCIONS:- LA HIGIENE. Gonzalez del Valle

- EDUCACION FISICA en las escuelas de 1ª enseñanza. J. Estadella Arnó
- MANDAMIENTOS DE LA HIGIENE
- EL BESO. Dr. J. Aumonier
- Papel de las pulgas en la propagación de la fiebre tifoidea
- Sabañones, su tratamiento
- Aleluyas de higiene infantil. Dr. Ulecio y Cardona
- CURIOSIDADES

IL.LUSTRACIONES: NO N'HI HA

PROPAGANDA: Les 2 primeros i les 2 darreres pàgs. solament text.

OBJECTIU: "NUESTROS PROPOSITOS":

...: la de interesar la atención de nuestros lectores en los asuntos referentes a la Higiene... La vulgarización de los conocimientos higienicos en el seno de la familia es uno de los mas importantes elementos de progreso, con el que se mejora la condición del individuo, y , por consiguiente de la sociedad.

OPINIÓ:

Generalment, i tal com s'ha vist en anteriors publicacions, una de les preocupacions que es manifesten a través d'elles és la Higiene.

El progrés econòmic fruit de les transformacions industrials comporta la necessitat d'uns ritmes de producció substancialment més elevats donades les necessitats d'una pervivència en els mercats constant.

Aquesta productivitat s'aconsegueix a través d'una maquinària que ho faci factible, però també es innegable que és necessària una mà d'obra en condicions de suportar-ho, és a dir, sana.

El desenvolupament industrial i els conceptes de societat "moderna" exigiran una major cura en l'aspecte sanitari i aquest tema s'aborderà des de les altes esferes científiques que avançaran en la investigació de les malalties com en la divulgació a través de revistes com la que ens ocupa d'aquelles normes d'higiene elementals que evitin l'existència de vicis en el comportament domèstic.

"Higiene del Hogar" es defineix en l'editorial del nº 1 a través de l'article "nuestros propósitos" com una revista que pretén abordar la Higiene a la llar considerant-lo com a un dels elements de progrés més importants sense el qual és impenseble, en definitiva, la millora de l'individu i de la societat.

És portaveu, doncs, d'una actitud higiènica de la vida que deixi de banda l'abandonament que havia permès la desnutrició per mala i irracional alimentació, les malalties com el tifus, l'alta mortalitat infantil i les malalties derivades de les poc higièniques relacions sexuals.

Evidentment, i sense que s'esmenti específicament, aquesta publicació està adreçada fonamentalment a la dona que és qui "socialment" s'encarrega del bon funcionament de la casa.

TÍTOL: EL MEDICO EN CASA

SUBTÍTOL: Publicación familiar

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Abril 1914 - . ?

EDITORIAL: Empresa Periodística Hispano Americana

Oficinas: Rambla de las Flores, 13. Barcelona.

IMPRESA: Viuda de Taso

PERIODICITAT: MENSUAL

C/ Arco del Teatro, 21-23. Barcelona.

PREU: Nº suelta: España: 0'25 América: 0'10\$ Otros países: 0'50 fr.

Subscripció: España: 3 pts. América: \$1. França i altres països: 5 frs.

REFERÈNCIA: R- 1914 8ª VARIA H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: Nº 1 i Nº 3

PÀGINES: 36 pàgines

FORMAT: 16'5 cm. ample x 23'6 cm. llarg

COLUMNES: 2 columnes de 8'3 cms.

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Dr. Clemente Trejo

J. Victor Tomeu

Dr. Luis Suñe y Medán

E. Ramirez

Dr. Inx

Dr. Rodolfo A. Riveroca

Francisca Rios de Paez

Luis Salcedo.

Dr. Carles

Jabino

Luis Gemes

SECCIONS: No hi ha seccions fixes, tot són articles més o menys científics, però sempre respecte a la Higiene com a manera d'evitar malalties.

De tant en tant hi ha una història.

- El còlera
- La higiene de los baños
- La sordera en la escuela
- Modo de esterilizar el agua

IL·LUSTRACIONES: Alguna fotografia en algun reportatge, nº 3 sobre una casa que subministrassin llet metanal.

Totes les pàgines tenen una senefa que les envolta.

PROPAGANDA: Les 3 o 4 darreres pàgines contenen publicitat, fonamentalment produccions de farmàcia amb algun dibuix o il·lustració, però, en la majoria de casos, són anuncis amb paraules.

OBJECTIU: ..."Cecquivera, caprichosa (tiene nombre de mujer), la salud se complace en darnos cosas sobresaltos, como si quisiera prevenirnos que la solidez del organismo, por mejor templedo que sea puede enriquecerse con un soplo, como un castillo de naipes ... conservar la salud. El médico en casa tenderá a ese fin con todas sus energias ...El médico en casa es tan solo un amigo del hogar.

OPINIÓ:

Aquesta és una revista de similars característiques que l'anterior, que té com a objectiu sensibilitzar sanitàriament la família tant en la vessant higiènica com en la de prevenció de possibles malalties a partir de reconèixer la sintomatologia que cadascuna manifesta.

D'aquesta prevenció i observació immediata es permet atacar la malaltia en la seva primera fase fent possible una major eficàcia.

Com l'anterior, "Higiene del Hogar, "El médico en casa" també seria considerada com a revista domèstica ja que és tot l'àmbit familiar el que pretén abordar.

El que caldria investigar posteriorment en la incidència real d'aquestes publicacions tant a nivell de públic (qui és qui comprava aquest tipus de publicacions) com a nivell de l'eficàcia que en realitat van assir.

D'entrada -tot considerant que en aquesta primera fase no s'ha assolit un buidat en profunditat de la premsa femenina, sinó que es tracta d'una recerca, ordenació i selecció de material per a la futura investigació- el que és cert és que, si bé sembla que la informació i opinions d'aquestes revistes van adreçades a aquella persona encarregada de la llar, només un nombre petit de dones saben llegir i d'entre aquest sector s'hauria de veure quins components caracteritzen a les diferents classes socials que hi pertanyen en la seva dimensió cultural.

TÍTOL: CATALANA

SUBTÍTOL: REVISTA MENSUAL

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1918

EDITORIAL: IL·L·STRACIÓ CATALANA: C/ Mallorca, 287. Barcelona

IMPRESA: Establiment Gràfic: Thomas
Barcelona.

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: 20 cts. subscripció per 9 mesos d'abril a desembre: 7'50 pts.

REFERÈNCIA: R- 1918 12º H.M.B.

COMPLETA: SÍ

Nº. CONSULTATS: Any 1918, 1r semestre

PÀGINES: 24 pàgines

FORMAT: 10'5 cm. ample x 18'1 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna de 8'5 cm. i si es
fa de 2 columnes 4 cm. cada una.

LLENGUA: CATALANA

DIRECTOR/ORA: NO CONSTA

COL·LABORADORES/ORS: Llarguíssima, quasi tots els escriptors catalans.

SECCIONS: Una presentació i la resta són relats dels habituals col.laboradors.

IL.LUSTRACIONS: NO N'HI HA

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: És fonamentalment una revista literària, en llengua catalana.

OPINIÓ:

Per al nostre treball no té cap utilitat, s'ha de tenir en compte, però, per a qualsevol estudi sobre "literatura catalana".

TÍTOL: ELLAS

SUBTÍTOL: Revista setmanal il·lustrada

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 14-IV-1918 - ?

EDITORIAL: Pasaje del Crédito, 1, 1º.

IMPREMTA: NUÑEZ y Cª

C/ San Ramón, 6. Tel. 2496 A

PERIODICITAT: SETMANAL nº 22 surt els dis-
sabtes i el nº 1 els diumenges.

PREU: 10 cts. Subscripcions Espanya trimestral: 1'50

Extranjero any: 10 pts.

REFERÈNCIA: R- 1918 4 ert VARIA XXV H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: Nº 1 i Nº 2

PÀGINES: nº 1 12 pàg. - 10 cts

FORMAT:

Nº extra nº 22 44 pàg. - 20 cts

COLUMNES: 2 columnes excepte a l'edito-LLENGUA: CASTELLÀ

rial del lr nº 7'8 cm. per columna.

DIRECTORA/OR: DON RAMON COLL al lr nº

M. Mª de CAVANILLAS

COL. LABORADORES/ORS: Nº 1: Tirso Diez de Ilorza/ J. Mª Bello/ Domingo Juncedelle/
Canción: Letra: Lorenzo de Otero i Música: Rafael Pa-
rellada/ Hector S. Boix.

Nº 22: J. Antonio Balbentín/ Ramón de Tarrega/ Harry/ O. De-
lisca / R. F. Angel Guimera/ J. Costa i Oca/ M. C/ Cen-
ción: Música: J. Salvat i Letra: L. Villareal/ José
Vilelta Gomes/ Vicente Pepó/ J. Enrique Dotres/ J. La-
zaro Bayarri/ Mª Teresa G. de Cavanillas.

- SECCIONS: - Literaria: prosa, poesia
 - CANCION: una partitura amb lletra
 - INTERVIEWS
 - CINEMATOGRAFIA
 - TEATROS

Al número extra a més a més hi ha: (aquest nº té publicitat incorporada en el seu interior)

- ECOS DE SOCIEDAD
- MODAS
- VARIETES
- NOTA GRAFICA: ELLAS en la guerra
- ARTISTAS QUE TRIUNFAN
- MUJERES EN LA GUERRA
- ARGUMENTO DE "Fabiola o los martires cristianos"
- CUENTO SEMANAL

DIFUSIO deduïda a partir de la correspondència (no esclareix res)

IL·LUSTRACIONS: Gravats encapçalant algunes seccions com: música/ cuento semanal. Artistas que triunfan/ Varietes/ Modas etc.. Alguna foto. Al nº 22 pàgs. centrals d'activitats de les dones treballant durant la Iª Guerra Mundial.

El text de cada pàgina està emmarcat per una seneja.

PROPAGANDA: Es fan pàgines a part dedicades exclusivament a la publicitat i dins del nº s'hi inclou algun anunci per paraules. Hi ha un publi-reportatge sobre una clínica dental però no hi ha anuncis -fore d'aquest- amb imatge incorporada, la majoria són per paraules (Anunci amb imatges d'algun cotxe i del túrro Park). Hi ha anuncis de pel·lícules.

OBJECTIU:

SALUTACION

... Soñemos ¿Como no siendo juvenes? con el triunfo, y lo conseguiremos aunando nuestra fuerzas para hacer resaltar y, si llega el caso, defender a lo que es nuestro ideal: la mujer...

... Ahora mas que nunca, en que a través del torbellino de la Mundial tragedia, la mujer ha sabido, en un rasgo sublime destrocarse mostrando su alma toda ... ahora -decimos- mas que nunca, es necesario un paladín que ensalce su espíritu, toda bondad, que proclame su sacrificio; que enaltezca su heroico proceder ...

... todo nuestro esfuerzo común será para ELLAS. Que ELLAS nos juzguen. Ellas nos sobran premiar...

... lectoras: ya tenéis un paladín

Pransa: yo tengo un nuevo hermano, el más pequeño, ... el más modesto.

OPINIÓ:

Amb dos números salemont a l'obest de consulta ens és inclús difícil retrobar una opinió que defineixi justificadament la revista.

Sembla, però, de totes maneres, una publicació que neix a partir de l'aparició -treballot ja des del s. XIX- d'un mercat susceptible de consumir revistes de modes i per tant de consumir moda. La fórmula és un magazine a on hi ha de tot.

Aconteixements culturals, arguments d'obres de teatre, alguns detalls sobre la vida ciutadana.

Dóna la impressió, que més aviat sembla dirigida a dones amb una mica de cultura (hi ha doncs ja una tria de públic)

S'entén la dona com a mare encara que es fa alguna concessió -referència tot considerant-la com a ella mateixa encara que pel que sembla no se la deixa escriure: tots els redactors són homes.

Així, és una revista feta per homes -excepte la secció específicament de Modes, signada per una tal O. Dalisca- però dirigida a les dones.

Aquesta signatura femenina ben bé es podria tractar d'un pseudònim.

Un dels temes que es tracten en els dos números i que criden l'atenció és el paper que va jugar la dona en la rereguarda durant la I^a Guerra Mundial.

És una revista que val la pena tenir en compte per a posteriors investigacions ja que ens dóna una pautada concreta del funcionament d'un determinat sector de dones, amb interès central per la moda i d'altres notícies referents a l'exterior, material aquest difícil de trobar a les revistes adreçades al públic femení.

TÍTOL: UNION FEMENINA

SUBTÍTOL: Periodico Social Feminista

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 10 Juny 1918

EDITORIAL: C/ Pons i Gallarza, 20 bis (S.A)

IMPREMTA: A. Artís Impresor

PERIODICITAT:

PREU: 5 céntimos

REFERÈNCIA: R- 1918 FOL VARIA XXXI H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET ?

Nº. CONSULTATS: Nº 1, l'únic que hi ha

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: 25'3 cm. ample x 35'2 cm. llarg

COLUMNES: 3 columnes de 6'2 cms.

LLENGUA: BILINGÜE

DIRECTORA/OR: NO CONSTA ningú encara que sembla que n'és la fundadora VICTORIANA SALES.

COL.LABORADORES/ORS: Victorina Sales
Regina Lamo de O'Neil
Alfredo Opisso
F. Dalmases Gil
Merenguito
Aminta
Asilef
Emilio Carrasco
Chir i Gota
Gonzalo Cantó

SECCIONS: - pàg. 1: Nuestra Misión, signat LA REDACCION

- pàg. 1: Camí enllà, que continua a la pàg. 2 i signat per Victorina Sales.
- pàg. 3: Verdadero concepto de los sindicatos, signat per Regina Lamo de O'Neil el juny de 1918.
- pàg. 3: En la Pelea que continua a la pàg. 4, signat per Alfredo Opisso.
- pàg. 4: Ambiciones infantiles, M. R. Blanco - poema
- pàg. 4: El mundo que nace, F. Delmas Gil
- pàg. 5: Pinceladas (Merenguito) - conte
- pàg. 6: Sueños, Aminta.
- pàg. 6: Manos Blancas: "Ante una tumba" Asilef
- pàg. 7: La mujer de la ciudad, Emilio Carrasco
- pàg. 7: Patronato para las obreras de la aguja.
- pàg. 8: Los grandes amores/ De actualidad/ Los diablos/ A nuestras lectoras/ Vanidad (Gonzalo Canto)/ A la caza de chistes.

Per tota la revista hi ha cites de Bacon, Voltaire, Victorina Sales/ San Agustín.

IL.LUSTRACIONES: Portada amb logotips específic 2 dones, la terra, el sol i "UNION FEMENINA" i després pàg. n° 5 a Pinceladas 3 acudits d'un tal "Rich", una reproducció d'un quadre l'escriptora Julia Pequero de Trellero.

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: Explicats a "Nuestra Misión"

... "En nuestras columnas hallarán francas e claras cuentas iniciativas tienden a mejorar la condición de las ciudadanas obreras. Las apoyaremos aunque para su consecución la impopularidad de con nosotros".

Este periódico, que nace al calor de una inspiración noble, verterá en el caliz de las efectividades de nuestras mujeres, sonas teoricas que vengon a determinar sendas de mejoramiento y bienestar..."

"La semilla reside en vosotras mismas, mujeres obreras. Nuestros esfuerzos se han encaminado a prestar el calor necesario para que aquella fructifique lozanamente.

OPINIÓ:

Aquesta revista és de les que, d'entrada, permeten abocar-hi un interès, ja que es centra en la dona obrera en primer lloc i en segon lloc enfoca les temàtiques des de la perspectiva de la mateixa dona.

En els objectius queda especificat ja l'interès temàtic que hauria de marcar la línia dels següents números.

La llàstima és que només hem pogut localitzar un sol número -el primer- i per tant fins que no aconseguim trobar-ne d'altres o comprovar si va tenir o no continuïtat, qualsevol opinió per a priori que es consideri és del tot arriscada.

Ara bé, en haver trobat un sol número hem pogut fixar-li un interès i un treball que no ha estat possible de donar en d'altres més extenses.

El sol fet d'haver constatat una dedicació al món de la dona treballadora ja és de per si interessant ja que sobre aquest sector específic és molt poca la informació de que es disposa.

"UNION FEMENINA", sembla centrar-se en dos eixos fonamentals:

1r: L'educació per a les dones (costuresres i del textil)

2n: La utilitat d'aquesta educació que servirà per a que les dones puguin defensar amb més fermesa tota reivindicació laboral desmarcant-se de tot allò que sigui política.

En aquest segon eix és quan s'aixeca la lleure que permet retrobar-nos amb una publicació "paternalista" que mentre parla de la necessitat d'un sindicat com a eina que permet, mitjançant l'agrupació, aconseguir millores, fa referència puntual i clara, també, al paper protector que de cara a l'obrero exerceix l'església.

Aquesta actitud es fa evident a quasi tots els articles, ja que des de les seves pàgines, també, e l'atenció que les obreres desperten a aquesta gent d'élite -les dones i homes que escriuen- reconeguda que vetlla per educar a les obreres però que en cap moment qüestiona la divisió del món en explotadors i explotats.

TÍTOL: VIDA FEMENINA

A partir del 1928 VIDA SOCIAL FEMENINA

SUBTÍTOL: Bolletín del Instituto de la Mujer

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Desembre 1919 - 1936

EDITORIAL: Secretaria de la Caja de Pensiones C/ Bilbao, 198, o C/ Moncada, 19
(Casa Familia)

IMPRESA: NO CONSTA en especial

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: Socias: 2 reales año   Obreras: 2 pts año   Protectores: 5 pts. año
Nº suelto: 0'50 pts. año

REFERÈNCIA: R- 1919 FOL/ 1928 fº H.M.B.

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: Nº 1, 2, 3, 4, 5, 6

PÀGINES: 12 pègines

FORMAT: 29'8 cm. alt x 22 cm. ample

COLUMNES: 2 columnes de 7'2 cms.

LLENGUA: En català algun article i en castellà la majoria.

DIRECTORA/OR: NO CONSTA ESPECÍFICAMENT

COL.LABORADORES/ORS: Marie L. de Sagredo/ Emanuela/ Dolors M. de Mecià/ Manuel
• Ribot i Torres/ Regina (Opisso ?)/ Rabada/ Fco. Moragas/
Liga de Compradores/ R. Serriñac Senties/ María J. de Sagredo/
Luisa Merta/ J. Verdaguer.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes excepte les de la pàg. 2 que informa sobre les activitats del Montepio de Santa Madrona. La resta són col.laboracions literàries (poesies, contes, narracions curtes) o assagístiques sobre Patronats d'ajut a la dona obrera i sobre d'altres qüestions tot i que no abunden massa.

IL.LUSTRACIONS: CAP IL.LUSTRACIÓ

PROPAGANDA: NO N'HI HA com a mínim als lrs números.

OBJECTIU: ..." Hoy mas que nunca necesita la mujer una preparación adecuada, pues necesita capacitarse para compartir dignamente con el hombre las responsabilidades sociales" ... "las que trabajamos, dentro de las múltiples manifestaciones de la actividad humana, las verdaderas abejas de la gran colmena social, somos las que principalmente debemos demostrar que somos dignas y estamos capacitadas para ejercer los derechos que nos corresponden y hasta ahora nos tenía secuestradas la otra mitad del género humano, a pesar de haberse ya cumplido veinte siglos que la doctrina del Cristianismo proclamó la igualdad del hombre y la mujer, frente a los abusos y errores del paganismo. Y con el trabajo, dignamente practicado, queremos también endulzar y santificar la vida de nuestros prójimos: "Treballent fa mel l'abella; fem com ella".

OPINIÓ:

En contra del que ens vem trobar a "Union Femenina", aquesta "Vida Femenina" és una revista que exigeix un huidat exhaustiu ja que des de les seves pàgines podem anar recorrent la trajectòria -evolutiva o no- de totes unes preocupacions sobre la consideració social, intel.lectual i domèstica de la dona treballadora.

D'entrada la revista té una sèrie d'aspectes que creiem que la fan modèlica pel nostre futur estudi:

1) La llarga pervivència. 2) La col·laboració de plomes interessants. 3) Crònica d'un patronat dedicat exclusivament a assessorar la dona treballadora per tal que pugui acomplir millor els deures com a obreres i en definitiva en cada número ens trobem amb una possible definició de la funció de la dona en societat.

Tampoc escapa aquesta publicació del to protector en el doble sentit de la paraula: 1) cobrir amb cotó fluix l'entorn de la dona 2) protector no ja per ella sinó de cara a l'hegemonia que els homes tenen en-ella.

No s'accepte la mobilitat social. L'obrera ha de millorar en la seva situació en funció d'un major rendiment i en aquest sentit se l'educa, però mai se li donaran els instruments que facilitin la seva emancipació -ni que sigui en l'ordre personal- social de classe i de postergació sexista.

A l'article de presentació, però, sembla que les intencions haguessin tingut un signe més avançat en les seves posicions.

TITOL: EL AUXILIO DE MEDICINA Y CIRUGIA

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1920

EDITORIAL: C/. Fernando, 39, pral. Tel.: 2521 A

IMPRESA: ?

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: gratis

REFERÈNCIA: R- 1921

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: Nº 19/ 20/ nº 26 2ª època.

PÀGINES: 2ª època: 12 pàgines

FORMAT: Any IV: 18'5 cm. ample x 22 cm. llarg.

Any III: 17'5 cm. " x 26'4 cm. "

COLUMNES: any III: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

any IV: 1 columna

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: NO CONSTA

SECCIONS:- Secció anua

- De las Matrons titulares.
- Noticias
- Informació sobre la situació professional.

IL·LUSTRACIONS: NO N'HI HA.

PROPAGANDA: NO N'HI HA.

OBJECTIU: Mantenia informades les persones de la professió.

OPINIÓ: Revista adreçada als practicants dees del seu mateix col·legi.

TÍTOL: LECTURAS

SUBTÍTOL: Suplemento Literario del Hogar i la Moda

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1921 - ?

EDITORIAL: Hogar y la Moda, S.A., C/ Diputación 211. Barcelona

IMPRESA: Talleres Gráficos de la S. G. PERIODICITAT: MENSUAL
de P. S.A., C/ Diputación, 211
Barcelona.

PREU: 1'30 pts. Se admiten suscripciones en combinación con el Hogar y la Moda a
2 pts. mes y solo Lecturas a 15 pts. año.

REFERENCIA: R- 1921 8ª / 1930 4ª (1957 fol) H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: No tenen els de l'any 21
cap numeració.

PÀGINES: numeració correlativa a tots els números, aprox. unes 90-91 pàg.

FORMAT: 17 cm. ample x 24'2 llarg (R-1921 8ª)

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Novel·listes i literats.

Alguns escriptors:

Ramón J. Sender/ J. de Lucas Acaredo/ José Mª Salazarrie/ P. Muñoz Seca y Perez
Fernandez/ Frcy Luis de Granada/ Manuel Bueno/ J. Octavio Picon/ Antonio Cascón/
Cunisset Camot/ Alfonso Allais/ E. Phillips Oppenheim/ Shefferson (caricaturista)/
Edmund Heracourt/ R. L. Stevenson/ Anatole France/ Gaspar M. Jovellanos/ Oscar
Wilde.

SECCIONS: Tot són contes i narracions.

IL·LUSTRACIONS: A quasi cada pàgina un dibuix, i apareix alguna foto a la Galeria de Artistes cinematogràfics.

Il·lustradors:

PROPAGANDA: Molta: rosellates, locions, perfums, corseteria, cosmètica, lithines, Cerebrino Mandrei, Ceres para muebles Johnson.

La publicitat apareix al principi i al final de la revista, mai al mig. Bàsicament localitzada a les darreres pàgines.

OBJECTIU: Distreure literàriament.

OPINIÓ:

Aquesta revista que actualment coneixem com a part de "la premsa del cor", era en els seus inicis un compendi de narracions, contes, obres de teatre, etc.

Caldria analitzar el seu valor literari i cultural i la incidència que tenia un nº de vendes.

És una revista domèstica i no d'èlites, i això és el que no la fa rebutjable totalment però exigiria treballar-la en col·laboració amb gent especialitzada.

TÍTOL: UNION CATOLICA FEMENINA

Anys després: VIDA CATOLICA FEMENINA

SUBTÍTOL: Organo de la "Liga de Acción Católica de la Mujer"-. Organización Diocesana-femenina de Barcelona

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Febrer 1921 - 1967 (?)

EDITORIAL: Liga de Acción Católica de la Mujer. Barcelona/ Parroquia.

IMPRESA: Tip. Petrixol, nº 4

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 5 pts. a l'any. Se remite gratis a las socios de la liga que contribuyen con 3 pts.

REFERÈNCIA: R- 1921 fol / 1927 8º / 1933 fol / 1952 4rt / 1967 8º H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 2 i nº 16 any 22

PÀGINES: any 21 - 16 pàg. i 1 portada
i contraportada.

FORMAT: 13'7 ample x 20'8 llarg any 21 nº 2
21'1 " x 31'2 " " 22 nº 16

COLUMNES: 1 columna any 21

LLENGUA: CASTELLÀ

2 columnes any 22 nº 16

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Els articles no venen signats. Només s'esmenta l'autor en el cas que sigui Bisbe o Papa.

SECCIONS: SUMARI Nº 2 Març 1921

- Cartes episcopales
- ¿Vestir mal, vestir bien?
- Sindicato Barcelonés de la Aguja.
- Las delegaciones de la liga
- Biblioteca de la Mujer Católica
- Notas y Avisos
- La Nueva Organización

SUMARI Nº 16 Octubre-Novembre 1922

- Nuevo Censo
- Importantísimo documento
- Después del Congreso Internacional de Asociaciones Católicas Femeninas.
- El centenario de Sta. Teresa de Jesús
- Semana Ignaciana
- Estudios sociales: la próxima conferencia de seguros
- Ejemplo que imitar
- Crónica General
- La liga de Acción Católica de la Mujer
- Modificación de algunos artículos de los Estatutos de la Liga de Acción Católica de la Mujer
- Nombramientos y constitución del Consejo General y Comisiones Directivas de la Liga de Acción Católica de la Mujer.
- Llegada de la Reliquia de San Fco. Javier

IL·LUSTRACIONES:

NO N'HI HA

PROPAGANDA: Només interna de l'organització: Avisos, notícies.

OBJECTIU: Obrir debats sobre la pràctica religiosa, comportament moral i ètic. Consells sobre la conducta de les dones catòliques respecte a la trilogia mundo, demonio i carne, i més concretament respecte a la moda. Consells "oportuns" de les jerarquies eclesiàstiques a aquestes dones de la Lliga d'Acció Católica.

OPINIÓ:

L'evolució de les agrupacions catòliques femenines és una pràctica constant durant tota aquesta primera part del segle, encara que, com sabem, la seva existència es perllongui pràcticament fins a finals del segle XX - 1982.

Copiar aque ta evolució a partir de les seves publicacions creiem que és possible en tant que veritablement subministren bastanta informació en el sentit ideològic o de funcionament.

Sovint s'ha tractat aquest tema de les dones laiques vinculades a les organitzacions de tipus religiós d'una manera tòpicament sarcàstica menyspreant malament la seva influència en el món de la dona treballadora a través de la creació de Patronats o lligues de dones.

Revistes com aquesta que ara tractem i de la que se n'haurie de sumar d'altres, ens poden donar les pautes de comportament i intencions de sectors vinculats a les altres jerarquies eclesiàstiques en un moment en que s'introdueixen per part de sectors aliens a l'esmentat, pautes noves i criteris diferents del que suposa el fet de ser dina que fan trontollar -molt innocentment si es vol- l'antic paper que es considerava adient.

TÍTOL: MUJER Y MADRE

SUBTÍTOL: Revista femenina de la lucha contra la mortalidad infantil.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Gener 1921

EDITORIAL: C/ Claris, 115, 3^a-2^a

IMPRESSA: Vde. de G. Casals. Berga. PERIODICITAT: MENSUAL
L. Pla Mercadé. C/ Mallorca, 167, lletra F.
Barcelona.

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1921 B^a H.M.B.

COMPLETA: -sí

N^o. CONSULTATS: n° 1 al 12

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 13'6 cm. ample x 19'6 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Albórtó Risco, S.J / D. M. Marcier, Cardenal Arzobispo de
Malinas/ SR. V (de la Cruzada)/ Caridad Girandier/ J. Salé/
Dr. Puig i Roig/ J. Le Brun.

SECCIONS: Tots els números passen CENSURA ECLESIASTICA.

Seccions fixes: Femenines

Lucha contra la Mortalidad infantil

Censura literaria

Noticia

Extranjero (no a tots els números)

Les altres seccions varien i són articles de fons, no exclusivament sobre la mortaldat sinó també per exemple als números 1 i 2 sobre MONTESORI al nº 3 "La mujer en el Problema Penitenciario" por Caridad Cirandier.

IL·LUSTRACIONS: NO N'HI HA

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: Revista del grup "Lucha contra la Mortalidad Infantil" depenent o que ha creat diferents consultoris de Puericultura d'entre els que hi ha el de San Cúcutate amb les seccions de Maternitat i Niños de pechar e càrrec dels Drs. Puig Boig i Miraltoll Cortana.
Mirar fotocòpia que faré sobre el nº 1 de Mujer y Madre "Nuestro programa" pàg. nº 2.

OPINIÓ:

És una revista centrada en la preocupació que suscita l'elevat nombre de mortalitat infantil però contrastant els seus objectius en la necessitat que es mantinguin tots aquells valors sagrats de la dona sense els quals apareix la desnaturalització i l'abandonament dels deures d'esposa i mare.

Cal deduir d'aquí que indirectament la preocupació per aspectes diferents als esmentats poden repercutir en la bona cura dels fills que tan necessaris són a la societat industrial.

En determinats articles es corregeix obertament aquesta publicació les més mí-nimes fites que d'altres dones aconseguixen en el camí de la seva emancipació tant en el terreny cultural com físic.

Un article sobre les esportistes en el nº 6 intitulat-"La niña tal como es, "la deportista" s'assenyala referint-se a les dones excessivament afecionades a l'esport, "La mujer este ser exquisito que el creador ha formado con amor y dulzura, para ser el encanto de la vida, la guardiana del hogar, destruye el plan divino cuando se le ocurre invadir un terreno que no es el suyo" - "la deportista exagerada no merece el nombre de mujer, es una néquina moderna, y en todo caso un invento desastroso, cuya perpetua agitación es tan sana como ilusoria".

Estan donent un exemple de com una determinada interpretació de la religió està al servei del determinisme fatalista si la dona se'n surt de les pautes marcades -no per atzar- que li fan accomplir una gran missió: la d'esposa i mare.

TÍTOL: ELEGANTE

SUBTÍTOL: ARTE, BELLEZA, HIGIENE.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Gener 1923

EDITORIAL: C/ Brush, nº 91

IMPRESA: Editorial Millà
C/ Suardia, 9. Barcelona.

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 1 pts.

REFERÈNCIA: R- 1923 foli H.M.S.

COMPLETA: INCOMPLET ?

Nº. CONSULTATS: nº 1 i nº 55 (Des. 1927)

PÀGINES: 22 més portada i contraportada any 23; 64 més portada i contraportada any 27.
FORMAT: 21'5 ample x 27'4 llarg any 23
21'7 ample x 32 cm. llarg any 27

COLUMNES: 2 columnes any 23
2 " " 27

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: 1r. número Jeanette/ Gracilaria/ L. Many/ Fulgencio Sobado.
Nº 55: M. Marcel (inventor del ondulado hi surt foto d'ell)/ Ch. Desplanques
(París)/ A. Alemany/ D. Simón (París)/ Mª Luz/ Angeles Gibra/ Linotte/
Franz Levy (fotògraf)/ Bianca Valoris/ Luisa Salmas.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes. Cada article va amb una foto o il·lustració.

Nº 1: Torno de peinado, Jeannette.

Cartas a Juvenia, Gracilaria.

Cricuette, Celado.

Los reyes de los niños, Anita Coceres.

Belleza, L. Many.

Modes, Tino y Valls.

Actualidades.

Diana, Creación Emile.

Elvira, Fulgencio Sobado.

Un peinado, Castro.

Consejero elegante.

Modelos de peinado de París.

IL·LUSTRACIONES: Modes/ Noticias Gráficas/ Pentinats, etc.

PROPAGANDA: Tot productes de cosmètica.

OBJECTIU: "A ti mujer española, reina de la gracia y de la belleza; la que a los místicos ofresces insuperable maravilla de Teresa de Jesús.

A ti, que atesoras la voluptuosidad de Andalucía, el rigor de Vasconia, la majestad de Aragón, la espiritualidad de Castilla, la exhuberancia de Valencia, la lozanía de Cataluña, la dulcedumbre de Galicia y los encantos de Mallorca.

A ti, la mujer de frente donde se mira la serenidad del cielo de España; en cuyos ojos habitan las mejores perlas de sus mares; en cuyos labios brilla el carmín de los claveles de sus jardines, y en cuyo corazón forjan sus explosiones los volcanes de sus montañas y sus rayos las tormentas de las sierras.

A ti, mujer española, en solicitud de tu agrado y ap'auso con el cariño y veneración que mereces te ofrenda sus páginas de sano espercimiento 252

OPINIÓ:

És una revista d'una gran qualitat gràfica molt cuidada a les il·lustracions.

El seu buidat motivat pels objectius que té la publicació, pot permetre evaluar les inquietuds estètiques d'un sector social dominant econòmicament.

Permetrà veure, creiem, en funció de quins criteris una moda o altra centrarà en preponderància, tot considerant com aquesta, alhora, potència un determinat aspecte, una determinada virtut o encant físic. Evidentment darrera això hi ha un rerefons ideològic. La indústria cosmètica crea també els seus productes literaris de suport, per tal de rellençar les seves lleis de moda, conduïts a través de la "contudent", "vanguardista" i modern estil de París a les dones de la classe mitjana alta i burgeses amb capacitat econòmica.

TÍTOL: EL NIÑO

SUBTÍTOL: Any 24 nº 6: Revista mensual de puericultura dedicado a las madres.
Any 1934: Organo ass. medica "Pro RECIEN NACIDOS".

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1924 Gener - ?

EDITORIAL: Balmes, 26, ppal-2ª
Direcció: M. Santos Oliver, 7

IMPREMTA: Victoria PERIODICITAT: MENSUAL
C/ Manso, 34

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1924 8º VARIA XXV H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET Nº. CONSULTATS: nº 6 i nº 124

PÀGINES: 8 i la portada al nº 124
16 i la portada al nº 6
FORMAT: 21'2 cm. x 15'1 cm. ample el nº 6
any 1924.
23'5 cm. x 17 cm. ample nº 124 any 1934.

COLUMNES: 2 columnes al nº 6
1 columna al nº 124
LLENGUA: CASTELLA

DIRECTORA/OR: DR. BUXO i IZAGUIRRE

COL.LABORADORES/ORS: DR. Sanchez Perna. No hi ha més signatures.

SECCIONS: No sembla haver-hi seccions fixes.

Nº 6: Algo sobre la mortalidad infantil y su profilaxia (Dr. Cambó).

Productos alimenticios que se han servido en los primeros meses de vida, exceptuado feto de la leche natural.

Nº 124: Técnica de la lactancia al pecho (tot el nº tracte sobre això)

IL·LUSTRACIONS: Les dels anuncis.

PROPAGANDA: Sobre vermes, tòxies, vitamines, medicines en general, desinfectant per la pell i intestins.

OBJECTIU: Al nº 124 ha desaparegut l'epígraf que destinarà la revista en el nº 6 a les mares.

No estan especificats els objectius com en d'altres revistes registrades anteriorment.

OPINIÓ: L'interès en aquest cas escapa en certa manera del nostre camp, donat que se centra bàsicament en aspectes d'higiene i profilaxia de les malalties infantils.

No obstant això i donat que fins al nº 124 està destinada a les mares creiem que mereix un estudi en profunditat de cara a veure en quins paràmetres es deu aquesta publicació en tractar de formar les mares

TITOL: EL HOGAR DE AMBIENTE FEMENINO

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: nº 7 agost 1935 - febrer 1936

EDITORIAL: Garroga, nº 484-486, pral. Telef. 78327

IMPRESSA: Sabatf. Igualada, 14.
Telef.: 77635

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU:

REFERÈNCIA:

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 7 - Agost 1935

PÀGINES: 22 pàgines

FORMAT: 29'5 cm. x 21'5 cm.

COLUMNES: 2 e 3 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Anònims

SECCIONS: "El hogar y sus problemas. Conocimientos útiles para las señoras" parla de petits problemes casolans i els hi dona solucions per evitar el fum de carbó, prova que les cuines funcionen amb aquesta energia, neteja sabates, planxat brodats, etc. etc.

- Para el menú" són receptes de cuina
- " El médico en casa" petits consells i primers auxilis de medicina; en cas d'intoxicacions, restrenyiment, etc.
- " Las madres deben saber" són consells sobre com educar els fills i quins sentiments i valors cal inculcar-hi.
- " Malados" receptes de tota mena per a fer gelats
- " Selección de modulos" Hi ha dibuixos de vestits de dona i una petita descripció, tot explicant les tendències generals de la moda en el vestir.
- " De la cuna al cio" e según código social" interessant secció que explica els grans aconteixements de la vida de les dones, com ara el casori, viatges de noces, noces d'argent tot explicant el que cal fer en cada ocasió segons " el código social" es a dir, segons els costums, així el casori d'una noia gran o d'una vidua no ha d'ésser ostentós i cal fer-ho amb gran senzillesa, el vestit de la núvia fosc, no hi haurà festa.
- " Secretos de belleza" petites fórmules i consells de bellesa com ara per treure piques, "arrugons".
- Un cantat novel·lat i un còmic.

IL·LUSTRACIONES:

- Dibuxos, tot plegat les il·lustracions són de molt poca qualitat

PROPAGANDA:

- Sí; xocolates, pastes, fàbriques de rellotges, productes de neteja, cubits de sopa, il·lustrats amb dibuixos, botereria; espardenyeria al llarg de tota la revista.

OBJECTIU:

- Es una revista centrada única i exclusivament en allò que s'ha atribuït com a ambit de la dona, la llar, i dins d'aquesta domesticues i l'educació dels fills dedicant molt espai a la solució i comentari de qüestions casolanes, cuina, bellesa, brodat, consells remediars guaridos de petites malalties i un espai molt reduït a l'educació dels fills.

OPINIÓ:

Només heu pogut consultar un número d'aquesta revista, i per tant la jutgen a partir d'aquest. Ara bé hi he un apartat prou interessant, "De la cuna al Cielo según Código Social" que ens parla dels usos, costums i valors socials sobre certs aspectes molt característics i que podrien esmentar festius, de la vida de les dones, casori, noces d'argent, etc. etc. que mereixen una atenció especial.

La resta, per l'objectiu del futur treball, no té gaire interès, encara que si hom tingués interès en recollir l'evolució de la medicina casolana, receptari de cuina o fórmules de bellesa, caldria consultar-la.

TÍTOL: LA MUJER Y EL CINE

SUBTÍTOL: Semanario popular ilustrado

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 19 Desembre 1925 - ?

EDITORIAL: "La Mujer y el Cine"

Redacción y Administración: Plaza. Universidad, nº 8, brixos.

IMPRESA: Grafico F.E.

C/. Provença, 244

PERIODICITAT: SEMANAL

Surt els dissabtes.

PREU: 10 cts.

REFERÈNCIA: B- 1925 fol. VÀRIA XXXII H.M.E.

COMPLETA: INCOMPLET ?

Nº. CONSULTATS: nº 1

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: 272 mm. ample x 331 mm. alt

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CASTELLA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Margot/ Gipi-Miri/ Ceferina Arcilla.

(París 1925)

(París 1925)

D. Y. Gafford/ Amparo Briure.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes.

Pag. 1: Escucha mujer- ...Editorial presentació. Signat: La direcció
La tragedia de un autor cómico (Max Linder) ...i el seu crepuscle.

Pag. 2: El hombre que ha robado un beso.
Rodolfo Valentino se ha divorciado.
Oh! Amor.

Pag. 3: Pasatiempos - El juego del gato - Cosas de Norteamérica.

Pag. 4 i 5: Margarita Clark (sus éxitos y sus comienzos)

Pag. 6: Modas invierno.

Pag. 7: La importancia del cine en Norteamérica.

Pag. 8: ¿Se suicidó la cantante Guinayde?

Mendigo por amor.
Venta de una mujer
Un barba azul inglés
Señoritas fumadoras.

IL.LUSTRACIONES: Figurins. Fotos d'artistes.

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIUS: Es fa una crítica de la publicitat i de la crítica enganyosa que valora com a bo un film que després no té el menor interès, i diu: "La mujer y el cine será desde hoy tu confidente; será tu verdadero mentor; será tu heraldo de verdad. Esta nueva publicación va de cara al público y de espaldas a las empresas filmadoras y explotadoras de filmes y ... de felices incautos ..."
"Esta es la misión entre otras educativas y culturales que se ha impuesto la Mujer y el Cine, confiando en que tu mujer franca y sincera, enemiga de quien sorprende tu buena fe, serás firme sostén de esta humilde y hasta si quieres, temeraria publicación semanal".

OPINIÓ:

Només està disponible el número 1 i és difícil fer-se la idea de què és el que ve representar.

Sembla situar-se en el bloc de les revistes domèstiques però venent un producte molt més conceptualitzat: informació cinematogràfica. Coincideix l'aparició de la revista amb una època en la qual és dominant l'estar-systen sobre el que es recolzarà l'anteriorment pionera indústria de Hollywood.

En aquest sentit la publicació sembla dissenyar-se per atraure el públic fent-li considerar de pel·lícules a partir de les estrelles que les fan somier.

És una fórmula que s'introduirà pels volts de l'any 23, encara en ple cinema mut, però que s'imposarà amb facilitat, prevalent fins als nostres dies.

Un altre producte que es ven a través del cinema és Nord-Amèrica de- duïnt com a pàtria el que es fabriquen els somnis de mitja humanitat del segle XX.

És curiós observar com entre els articles apareixen diferents notadío- tíques referents a la indústria cinematogràfica, mentre la resta són bàsicament historietes i cotilletjos que semblen que són el més llami- nar del fet cinematogràfic tant a nivell d'autors com d'actors.

És l'època del cinema estel·lar i els directors ni són comentats.

TÍTOL: MUÑECA

SUBTÍTOL: Magazine del Amor

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: ?

EDITORIAL: Flor, 30

IMPREMTA: P. Pino, nº 5

PERIODICITAT: ?

PREU: 10 cts.

REFERÈNCIA: R- 1926 8ª VARIA XVI

H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 106, nº 3

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: Diferents tipus 1ª pàm
22'3 cm. alt x 16'2 cm. ample

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLA

DIRECTORA/OR: Licinio Roldan, a l'any 10 de la publ.

Fundadora: Muñeca.

COL.LABORADORES/ORS:

SECCIONS: Tot són sobre l'avor.

Poesies

Cançons: trnyos i baleros

Acudits

Articles

IL·LUSTRACIONS: Portada i interior dibuixos.

PROPAGANDA: NE NCHI NA

OBJECTIU: Distreure.

OPINIÓ: difícil de tenir una opinió, faltaria buidar-la i analitzar cadascuna de les cançons, poesies i acudits que apareixen. Pot ser interessant pel fet que parla quasi de forma exclusiva de l'avor.

TÍTOL: REVISTA DEL HOGAR

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1926

EDITORIAL: C/ Diputación, 282, baixos.

Tel.: 2158 S.P.

IMPRESA: Talleres Gráficos Irandez

PERIODICITAT: MENSUAL

C/ Aragón, 197

PREU: 25 cts. España anual: 2'50 pts.

Extranjero: año: 5'50.

REFERÈNCIA: R. 1926 4º VARIA VII H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 19, 18, 17

PÀGINES: 18 pègines, més portada i
contreportada.

FORMAT: 18'2 cm. ample x 26'9 cm. llarg.

COLUMNES: 2 columnes, a vegades 3

LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: Propietario Fundador: Adrián Gispert

Redactor Jefe: José Blanch

Director: Antonio Torremadé

COL.LABORADORES/ORS: No es signen els articles.

SECCIONS: MODAS
LECTURAS
LABORES
DECORACION DEL HOGAR
CONCURSOS Y ORIENTACIONES DE ORNAMENTACION DE INTERIORES
CINEMATOGRAFIA: ARTE Y DEPORTE
DIVULGACIONES CIENTIFICAS

IL.LUSTRACIONES: Portada amb fotografia d'actor e dintre, gravats, fotografies,
etc.

PROPAGANDA: Primeres i últimes pàgines.

OBJECTIU: Distraer, informar, educar.

OPINIÓ:

"Revista del Hogar" com indica el seu títol representa al sector de revistes domèstiques, decentrades exclusivament a la cura de la llar. Té tota una part destinada a la decoració i ornamentació i a les labores.

Paral·lelament s'inclouen, com a les altres seccions de Mules, lectures que són narracions curtes per distreure, també tal com s'indica a les seccions el cinema i les divulgacions científiques d'abast domèstic tenen el seu lloc.

És interessant d'aprofundir en el seu nucli i veure globalment junt amb les altres revistes l'evolució que aquest tipus de premsa fa, exactament a qui es dirigeix i esbrinar com es reforça a partir d'elles tota una concepció ideològica de les tasques que la dona ha de dur a terme a la llar.

TÍTOL: DONA GENTIL

SUBTÍTOL: Revista catalana per a la dona

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 12 Gener 1927 - ?

EDITORIAL: C/. Girona, nº 55. Barcelona.

IMPRESA: Nuñez y C^a S. en C. PERIODICITAT: SETMANAL
C/. San Ramón, 6. Barceloneta.

PREU: 30 cts. el nº Subscripció 1 any: 15 pts.
Trimestre: 3'75 pts.

REFERÈNCIA: R- 1927 fol VÀRIA V H.M.S.

COMPLETA: INCOMPLET Nº. CONSULTATS: nº 1/ nº 2/ nº 3/ nº 4

PÀGINES: 20 pàgines FORMAT: 21'8 cm. ample x 31'3 cm. llarg.

COLUMNES: 2 columnes de 3'4 cm. LENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Tíeta Marta/ Carles Soldevila/ Ignasi Iglesias/ Abel Areny/
Emi C. Lluelles/ P.C.C./ J. Navarro Costabella/ Arcady
Averchento/ Octavi Seltor/ Teixeira de Queiroz.

- SECCIONS: - Presentació al primer número, pàgina 3.
- Generalment a la pàg. 3: "CARTAS A MA NESODA", Tieta Marta.
  - Secció Galeries.
  - Secció de J. Navarro Costabella, conta històries o contes.
  - Dues planes de figurins.
  - Una ha començat les nostres artistes: Maria Vila, actriu del Tetre Català.
  - Dues planes de figurins.
  - Dues planes més de figurins.
  - Cineastogràfiques.
  - Confidències i neguits.
  - "Un motiu senzill" model per a brodar.

IL·LUSTRACIONS: Portada és un dibuix que generalment no ve signat, a dues tintes, és un tipus de dibuix senzill quasi modernista, però més aprofitat.

PROPAGANDA: A contraportada, a la pàg. 2, i a la pàgina 12.

OBJECTIU: ... " Nosaltres hem cregut que les dones de Catalunya estant mancades d'un periòdic on trobin amable recolliment i generós espai, llura més serres aficions i entusiasmes, i que reunint, curament triades, les coses que els puguin ser més útils i agradoses.

Dona Sentit, doncs, a explicar aquest buit i amb el seu desig constant de millorament, vol crear la Revista ideal de la dona catalana. En les seves pàgines, i ja des de aquest nombre inaugural hem de traslladar-hi tot ço que pot interessar-vos, ja sigui en les vostres arts, com donant cabuda a tots els batocs d'alta cultura femenina, tant ben honorada en la calor espiritual de dignificacions i austeres dades catalanes.

... "Així ens ha dictat el cor, plé d'optimisme en les nombrosíssimes virtuts que adornen la vostra exquisita feminitat".

OPINIÓ:

Donc Sentil és una revista que seria la perfecta revista domèstica, l'únic que no pretén educar ni divulgar sinó senzillament fer passar una bona estona facilitant la lectura de contes i scomes.

Mirant els figurins variats que apareixen a les 8 pàgines de portada, recordar el món de les nostres artistes, anar donant una ullada a les crítiques cinematogràfiques, són els motius que fan que es compri DONA SENTIL.

No hi ha -com tampoc en les altres revistes- cap ànim d'aprofundir, simplement divertir i aprofitar.

Hi escriuen tantos dones com homes encara que són aquests darrers qui duen a terme la creació literària (contes i narracions).

No es planteja en absolut cap qüestió d'entorn polític o feminista.

TÍTOL: MUJERES

SUBTÍTOL: Revista de Orientación Femenina (IIª época)

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Desembre 1927

EDITORIAL: Conservatorio de Buenas Letras de Barcelona

IMPRESA: NO CONSTA

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 30 cts.

REFERÈNCIA: R- 1928 4ª H.M.B.

COMPLETA: SI

Nº. CONSULTATS: nº 1, 2, 3

PÀGINES: 12 pàgines, més portada i
contraportada.

FORMAT: 19'4 cm. ample x 27'4 cm. llarg

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NON   Director Técnico: Carlos Sánchez

COL.LABORADORES/ORS: Regine Oppisso de Llorens/ Dra. Emma Lacalle/ Angeles Andreu/
Mª Pilar Castillo-Ruiz/ Fency/ Merio Arnold/ J. Mª Garcia Soroma/ Mercedes Delgado/
Pequita Calle de Bray/ Angeles Andreu/ J. Garcia Amorós/ Eduardo Pueyo Reig/ Tere-
sina Salgado/ Marta Mas / Ana Mª Martínez Sagi (poetisa: Solo a mujeres, nº 2, Pag.
17)/ Mª Pilar Castillo Ruiz/ Jaqueline Bray

SECCIONS: No hi ha seccions fixes

Poemes

Contes

"Les charles de la Doctora Emma Lbarrio" (joven médico)

Pàgina selecta (Poemes, contes, etc.)

Divegacions feministes, J. Mª Garcia Sorrosa

Conte romàntic "el precio de la experiencia" (Mercedes Delgado)

IL·LUSTRACIONS: Fotografies i gravats de fotos

PROPAGANDA: A les darreres pàgines.

OBJECTIU: Distreure formativament a la dona.

OPINIÓ: A través del títol de la revista dedueïm que es pot tractar d'una publicació formativa o que tingui un cert interès pedagògic-orientatiu.

Si bé és cert que s'aborda temàticament variis aspectes de la realitat que poden fer referència a la dona, el que veiem és que tampoc s'assoleix l'objectiu que es pretén.

És una publicació interessant pel que té d'intenció i per tant creiem que hauria de buidar-se per tal d'estrimer-ne millor les seves particularitats.

TÍTOL: LA DONA CATALANA

SUBTÍTOL: Revista de Modes i de la llar

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 9-IX-1927 fins 1934

EDITORIAL: BOSCH C/ Diagonal, nº 418. Telef.: 73256. Barcelona

IMPREMTA: C/ Diagonal, 418
Barcelona

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: nº solt 30 cts.

amb suplement novel.la 40 cts.

REFERÈNCIA: R- 1927 fol VARIA V H.M.B.

COMPLETA: SI

Nº. CONSULTATS: nº 222/ 223/ 224

PÀGINES: 16 pègines

FORMAT: 30'5 cm. alt x 22 cm. ample

COLUMNES: 3 columnes de 5'8 cms.

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: D. Bartomeu Bosch Garriga

COL.LABORADORES/ORS: Hortènsia Florit/ B.B.G./ Mª Carme Nicolau/ Alicia Reis/
Marta Romani/ J. Mª Folch i Torres/ Emili Marimon (música)/ Toresky/ Mireia/ Jo-
sep Macià/ Elisenda Mont-clar/ Jordiana Guillem d'Oloró/ Else Bernard/ J. M^a Ta-
nides (música).

Novel.la "Pecad d'Amor" Macia Floris

- SECCIONS:**
- Comentari de la moda setmanal
  - Concurs ferení de poesia
  - Un conte
  - Il·lustracions de models i figurins
  - Conte de J. Mª Folch i Torres.
  - Labors i brodats
  - Entre nosaltres
  - Pàgina infantil

Al marge hi ha algun article o crònica sobre els nostres artistes, etc.

IL·LUSTRACIONS: Fotografies i dibuixos de figurins

PROPAGANDA: Pàgina 2, dins el n^o anuncis petits, contraportada, pàg. 15.

OBJECTIU: Fonamentalment destinats a donar un barnís a la dona perquè estigui al dia de les modes i de les noves aptituds domèstiques. Una mica de literatura, una mica d'ensenyances morals i anecdotades.

No fe referència als moviments feministes ni a la situació de la dona en particular. No es qüestionava res.

TÍTOL: LA DONA CATALANA

SUBTÍTOL: Revista de modas de la llar

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: ? 9 Octubre 1925 - 28 Desembre 1928 (?)

no es del tot cert

EDITORIAL: Bosch: C/ Alfons XII, 418, baixos. Tel. 73256

IMPREMTA: C/ Alfons XII, 418, baixos

Tel.: 73256

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: 30 cts.

REFERÈNCIA: R- 1925 fol H.M.B.

COMPLETA: SI

Nº. CONSULTATS: Nº 118 i Nº 169, 6 Gener

PÀGINES: 16 pag., més 4 pag. conte, més portada i contraportada.

FORMAT: 21'2 ample x 30'9 cm. alt.

COLUMNES: 2 o 3 columnes

LLENGUA: CATALA

DIRECTORA/OR: Magí [?]

COL.LABORADORES/ORS: nº / Peulina/ Roser Catalá/ Tomás Ribas/ J. Mª Folch i Torres/ Miquel Ribalta/ Guillem d'Oloró/ Merche.

nº 169: Lydia/ Anna-Maria/ Marte Romani/ Lluís Bertran i Pijoan/ Bosch i Barrera/ J. Mª Folch i Torres/ Guillem d'Oloró

SECCIONS: De setmana a setmana, i a la mateixa plana un poema.

Concurs de literatura de "La dona Catalana".

Han vingut els reis.

Per a xics i per a greus.

Conte: generalment de Folch i Torres.

Pàgines centrals: figurins o brodats.

Entre nosaltres.

Cuina pràctica.

Pàgina infantil.

IL·LUSTRACIONS: Portada sempre amb una foto/ Fotos, figurins, senefes/ brodats.

PROPAGANDA: De modes, de mobles, pastisserie, pastilles

OBJECTIU: Nota introductòria de J. Mª Folch i Torres.

OPINIÓ:

A la capçalera de cada número s'inclou un llegenda de J. Mª Folch i Torres que diu: "... sabem que la dona catalana ha estat sempre la més fidel guardadora de la nostra fe i de les nostres tradicions terrestres, sabem que són les nostres virtuts racials el ceny que no exclou l'alegria, la discreció en el marcer, la docilitat en l'obrar, l'honestetat en les costums, la gentilesa en el parlar, la fidelitat en l'estimar, i en el vostre cor pres d'un l'or fos de les vestres virtuts desenvolupa davant els homes i els fa bons..."

Aquesta nota introductòria que surt a tots els números de la revista i d'una forma ininterrompuda arreu d'entrada con defineixen el seu públic als propietaris i periodistes que treballen en ella.

Pot tractar-se tant "un simple reclame publicitat" -constant- que atregui dones, la bellesa amb que es les tracta, e un gran nombre de dones.

La revista com és obvi, no l'hem buidat i per tant això últim hauria d'abrir-se.

La Dona Catalana es reclama de ser la primera revista catalana de modes i de la llor i pel que sembla efectivament ho acaba si que ho és encara que de revistes domèstiques com sembla ser en algun aspecte la Dona Catalana, ho és la primera publicació en català.

S'hi troben articles sobre decoració, intercalats de figurins, hi ha narracions (totes les consultades altament comercialitzants), crítica literària, patrons per a fer vestits, i una doble pàgina de brodat i una plana anomenada factiva a on s'inclouen bàsicament esudits de Len Trotsky.

En sintesi, és una revista de formató, a través de la qual es pot dir amb valors que quasi crida la es formula "la dona nova de la Dona Catalana. Veiem que en tots sentits i quasi sense excepció aquest tipus de revistes plantegen una subtil culturalització sostinguda en base a una informació superficial que en cap moment

circula e aprofundir. Hi ha un interès manifest en captar en la lectora l'atenció respecte a recordar "on" cadarnitat" als problemes de la vida "moderna".

En el nº 222 a la pàg. 2 hi ha un article d'Elisenda Mont-Cler intitulat "Feminisme equivocat" a on es fa un crit tot reivindicant un determinat tipus de feminisme que sigui entès com un avang que permeti reivindicar els drets que la dignitat i la convivència del sexe li asseguren. Passa d'exemple d'aquestes parelles una escriptora i gran dona de Sabadell que a més a més d'escriptora i model de treball intel·lectual no abandona en cap moment les tasques de la llar.

Les que no ho entenguin així, les que es fascinin només veient una dona conduint un cotxe o vestida d'home i es facin les sordas al dolor i abandoni de tants infants tot desdient la seva tendència natural s'ha ... "Desartores incomprensions dels naturals deures i ens ocusen més que satisfacció, llàstima".

TÍTOL: ARTE Y PROFESION

SUBTÍTOL: Organo de la Asociación de dependientes Peluqueros para señoras adherida a la C. de Sind. libres de Catalunya i a la Nacional de España.
Barcelona

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1927

EDITORIAL: ARIBAU nº 21

IMPRESA:

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: ?

REFERÈNCIA: R- 1927 4º H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: 17, 86, 87, 88

PÀGINES: 20 pàgines

FORMAT:

COLUMNES: 2

LLENGUA:

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Fco. Martin/ B. Marin

SECCIONS: Informació puntual sobre congressos de Perruqueria, sobre nous models de pentinats, etc.

És molt més dirigida únicament als perruquers que l'espècie de Readers Digest del Femine Art.

IL·LUSTRACIONS: Doble pàgina central pentinats i després publicitat.

PROPAGANDA: primeres i darreres pàgines.

OBJECTIU: Posar al dia la professió.

OPINIÓ: Un element que destaca és que, al no ser una revista d'informació general, tracti, a diferència de la quasi totalitat de revistes anteriorment esmentades sobre qüestions relatives a la situació general del país. Cal veure però que és una publicació del Sindicat lliure de Perruquers.

De cara a una possible investigació posterior, aquesta publicació té un interès relatiu.

TÍTOL: BELLEZA Y PERFUMES

EXTRAVIADA

SUBTÍTOL: Suplemento de El Paluquero Hisp. Amer.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1930

EDITORIAL:

IMPREMTA:

PERIODICITAT:

PREU:

REFERÈNCIA:

COMPLETA:

Nº. CONSULTATS:

PÀGINES:

FORMAT:

COLUMNES:

LLENGUA:

DIRECTORA/OR:

COL. LABORADORES/ORS:

TÍTOL: LECTURAS

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Any 1931 - ?

EDITORIAL: HOGAR Y LA MODA S.A.
C/. Diputación, 211. Barcelona.

IMPRESA: PERIODICITAT:

PREU: Suscripción continua Lecturas y el Hogar y la Moda: 2 pts. al mes.

REFERÈNCIA: R- 1933 4^a H.M.B.

COMPLETA: Sí Nº. CONSULTATS: nº 104, 105, i 106.

PÀGINES: Els números de les pàg. deixen de ser correlatius, 96 pàg. més portada, més contraportada, més 4 pàg. de novel·les retallades.

COLUMNES: 2 i 3 columnes LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Autors literaris.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes.

IL·LUSTRACIONS: Molta preponderància de fotografies a l'interior tot il·lustrant els contes.

PROPAGANDA: De tota mena, des d'autobusos, papilles, diccionaris, anti-censas, etc.

OBJECTIU: Fundamentalment el de subministrar a l'esfera domèstica un compendi de narracions escrites per les millors plomes del país i de l'estranger.

OPINIÓ: D'entrada per el nostre treball no té massa interès.

TÍTOL: MUJER Y LA MODA

SUBTÍTOL: Revista española de modas y del hogar

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 13 de març 1930

EDITORIAL: C/ Rosellón, nº 262. Barcelona

IMPRESA: "La mujer y la moda"

C/ Rosellón 262. Barna

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: 15 pts any/ semestre: 8 pts.

estranger: 20 pts./ nº solt: 30 cts.

REFERÈNCIA: R- 1930 fol H.M.B.

COMPLETA: SI

Nº. CONSULTATS: nº 1 i nº 7

PÀGINES: 28 pàgines

FORMAT: 26 cm. ample x 33 cm. alt

COLUMNES: 1, 2 o 3 columnes

LLENGUA: CASTELLA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Eduardo Schuré, La Bruyere/ R. V. Inclán/
i cites
Mayne Red, Prof. Rex/ B

- SECCIONS:** - Concursos sobre el nombre que activara el número de la lotería.
- Concursos sobre de literatura.
  - Pensamientos
  - Cuentos prácticos
  - Plantilla de patrones
  - Novela de aventuras.
  - Páginas sobre de figuritas
  - Páginas de música: partituras.
  - Sonetos y pensamientos de autores catalanes.
  - Dos páginas de labores.
  - Página festiva
  - Sermones de la intimidad
  - Separata de 4 páginas

IL.LUSTRACIONES: Dibujos de modelos y patrones

PROPAGANDA: Contra-portada, 2ª página y a dins el nº algun de colt.

OBJECTIU: "Pensar en las cosas del día número de la Mujer y la Moda con la firme convicción de que ha de ser útil y agradable.

Nuestro plan es más extenso que las revistas similares y para el mundo que se le presta a que la Mujer y la Moda aparezca semanalmente, pues en forma semanal o quincenal no satisface a sus lectores este contacto espiritual y material que precisa para lograr ser interesante, útil y fresco."

OPINIÓ:

La revista forma part de les que qualifiquem com a domèstics-femenines. El públic, obviament, és la dona i junt amb les altres publicacions és susceptible de ser utilitzada per tal d'estrinxer en el seu conjunt, l'objecte i particularitats d'aquest tipus de premsa.

TÍTOL: PORTAVEN DE CLUB FEMENI I D'ESPORTS DE BARCELONA

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Any 1933 - ?

EDITORIAL: La Encanyada, nº 1, 1r-1a

IMPREMTA: Grèfic Catalana PERIODICITAT: MENSUAL
C/. Banyes Nous, nº 20. Barcelona

PREU: 2

REFERÈNCIA: B- 1933 42 H.M.S.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: Nº 1, 2, 3, 4.

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 32cm. ample x 27'3 cm. alt.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: No se signa.

SECCIONS: Informacions sobre:

- catàleg quantitatiu del club torrony acadèmic.
- nº d'altres i baixes.
- informació acadèmica sobre activitats.
- debats als números 2 i 4 sobre la fertilitat de la dansa que fa esport.

SECCIÓ DE LECTURA

IL·LUSTRACIONS: Fotos de les instal·lacions del local.

PROPAGANDA: Evitar-ne i deixar-ne pàgines publicitat.

OBJECTIU: Divulgar les activitats del club.

OPINIÓ: Per contra del que és habitual en d'altres revistes, aquesta volera l'esport ferent amb una activitat necessària per a la dansa.

Aquesta activitat, que a un costor necessitat és una socialització, és per al club. Fent d'esports de Barcelona un copla ent que ajuda a desenvolupar integralment la capacitat física i que permet també ampliar la formació d'esport a veure, pel que té l'esport de cultura física que no és pensable sense parlar a aïllar i rebuïjar de la formació integral de l'individu o persona.

TÍTOL: REVISTA DE LA LLAR

SUBTÍTOL: Lectures del mes

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Desembre 1930 ?

EDITORIAL: PROA. Duc de la Victoria, 7

IMPREMTA: ?

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 1 pts., i 10 pts any

REFERÈNCIA: R- 1930 4ª VARIA XIII

H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET ?

Nº. CONSULTATS: nº 1, 2, 3

PÀGINES: 44 pàgines

FORMAT: 21'5 cm ample x 28 cm llarg

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Girán/ MJM/ T/ S. R/ M.F/ Modest Sabaté/ Montserrat/ Prudenci Bertrana/ Jordi Vallés/ Miquel Capdevila/ Gerardine Baumont/
MJ i M/ Aurora Bertrana, nº 2 "Paradisos oceànics"/ Alexandre Bulart i Rialp/
M/ J. Bofill i Mates/ Jordi Vallès/ Miquel Joseph i Mayol/ Montserrat "Carta de París" sobre modes Carles Gallart.

- SECCIONS: - Les ciutats
- Les arts
- Contes
- Novel·letes
- La moda a través del cinema
- Teatre
- Crítiques de cinema, Carlos Collart
- Carta de París sobre la moda per Montserrat

TRAMA:

TEMA:

PERIODICITAT:

IL·LUSTRACIONS: Fotografies d'actrius/ dibuixos "plumés" def- Serra.

PROPAGANDA: Academia Baixa. Sabons Borrugé. Col·lecció Blava "Novel·les de la llar". Institut Pedagògic.

OBJECTIU:

OBJECTIU: revista-magazine d'obres domèstiques de qualitat i de tendència a la moda.

TÍTOL: ACCIÓ FEMENAL

SUBTÍTOL: De Sant Andreu del Palomar

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1931

EDITORIAL: Sta. Marta, 19 i 20.

IMPREMTA: ?

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: ?

REFERÈNCIA: R- 1933 92

COMPLETA: SÍ

Nº. CONSULTATS: nº 43/ 44/ 45.

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: 20 cm. llarg x 14*3 ca. ample

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: J. Elopés i Corbora, que va bé a més s'insuaa com el director.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes.

IL·LUSTRACIONS: Solament l'engreua.

PROPAGANDA: Unicament propaganda política electoral.

OBJECTIU: Defensa de la Religió i la Pàtria, defensa, per tant, als principis cristians.

OPINIÓ: És una revista vinculada a la Lliga Regionalista de Catalunya i vinculada, per tant a la secció forense d'aquesta organització.

És una revista que centra el seu interès en la problemàtica de les taxes, amb una clara actitud pro-sufragi, des de l'òptica, que situa a la dansa com a susceptible de manar-se dins els àmbits preferentment conservadors i que per tant la fa pròxima a la U.R.C.

TITOL: SUPLEMENT DE "FEMINA ART"

SUBTÍTOL: Revista Patrocinada per la federació de patrons perruquers y perruqueres
per a la Senyora de Catalunya

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1931 ? -

EDITORIAL: C/. Consell de Cent, 262, pral. Telef.: 11063

IMPREMTA: ?

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: ?

REFERÈNCIA: R- 1931 fol VARIA XXVIII

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 19/ 20/ 21/ 23

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: 243 cm. x 34 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: VARIA. Bilingüe o tot en català
com en el nº 23

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: B. Fuentes/ L. Condreau/ Josep Cusin/ Rene Rambaud/ Mariano
Marraco (Pte. conf. Gremial de Perruquers)/ José Ayats (secretari).

SECCIONS: No hi ha seccions fixes.

Interès: el nº 20 a portada un article de "El peinado femenino a través de los tiempos". Conferència dada en la ocasió femenina del London Club per nostre amic Francisco Martí.

Hi ha tot un debat professional al llarg dels números sobre la permanent.

PROPAGANDA:

IL·LUSTRACIONS: Algunes, però hi ha números que no en tenen.

PROPAGANDA: Generalment a interporçada.

OBJECTIU: Informació purament professional a més d'una del nº s'hi dóna un timbre que diu: Aquest "Suplement" com que és de caràcter purament professional, no deu haver de deixar-se al soló".

CRITERI: exclusivament d'interès per l'evolució i tractament professional del pentinat com a part de l'aspecte de la dona.

TÍTOL: FEMINA ART

SUBTÍTOL: Revista mensual Patrocinada per la Federació de Perruquers i Perruqueres de Catalunya.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1931

EDITORIAL: C/. Consell de Cent, 262, ppal. Telef.: 11032.

IMPREMTA: Bonardía

PERIODICITAT: MENSUAL

C/. Provenza, 204

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1931 fol H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: Abril/ Maig/ Juny 1933

PÀGINES: 34 pàgines

FORMAT:

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: BILINGUE

DIRECTORA/OR: NO CONSTA ESPECÍFICAMENT

COL. LABORADORES/ORS: M. Sendrón/ A. Ferrer/ F. Garaycoa/ J. Alvarez Siorre/
R. Obispo/ A. Chejav/ F. Alvaro de Torres.

SECCIONS: Hi ha articles referents a la professionalitat com el d'Angelita Ferrer H. amb "Lo que vale nuestro trabajo".

"Hemos hecho la simiente: esperemos" (nº 16, any III, Abril 1933) de Pginados de la R. Opisso.

Però d'après, el marge d'aquests hi ha d'altres tipus de seccions, sobretot literàries: contes, poemes, crítica de cinema nacional i internacional (pàg. 13 "El cinema y la escuela en Alemania"), articles d'higiene com la secció de "La Ciencia y la vida", "La influencia del sueño en las enfermedades nerviosas" per el Dr. J. Alvarez Sierra/ Modes/ Música: Wagner y el amor/ Cocktail/ Cotille-rios/ ambdues seccions anteriors per R. Opisso/ Teatro/ Crítica de llibres (un sobre "Angel Guimerà, poeta de Catalunya" escrit per Fco. Caravaca, Editorial Nancal, Barcelona).

IL·LUSTRACIONES: A la portada retrat d'un continent / Algunes fotos a l'interior.

PROPAGANDA: Les pàgines 2/ 3/ 4/ 5/ 6 publicitat produe. perruquers.

Les pàgines 29/ 30/ 31/ 32/ 33/ 34 publicitat produe. perruquers.

A l'interior hi ha algun anunci.

OBJECTIU: Posar al dia els perruquers.

Reivindiquen: a) Millores a la professió.

b) Millores econòmiques.

c) Millores tècniques.

d) Subministrar cultura als perruquers.

OPINIÓ:

És una revista caràctica destinada a la gent del gremi de perruquers, amb articles tractant de diversos, amb un núm d'aquí, una mica d'allí, a més que s'hi veu per entre el dia.

A tot això, s'hi adjunten articles o foto-reports que fan referència a l'ofici que interessen a la professió per tal de subministrar la informació professional combinada amb temàtiques destinades exclusivament al lleure o distracció.

No creiem que, excepte pel que pugui aportar a les dones en el moment, tinent, la revista tingui interès per al treball.

TÍTOL: LA DONA I LA LLAR

SUBTÍTOL: Revista de Modes

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 20 gener 1931 - ?

EDITORIAL:

IMPREMTA: "La dona i la llar"
Diagonal, 416. Barcelona.

PERIODICITAT: 2

PREU: ?

REFERÈNCIA: B- 1931 fol VÀRIA XXV H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 1

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 22 cm. ample x 32'1 cm. llarg

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: J. M. Folch i Torres / Margerida Jordà / Guillem d'Oloro

SECCIONS: 1^a pàgina. Que és i que represente "La Dona Catalana"

"Consultori de La Dona Catalana"

Modes/ belleza/ labors

PATRONS DE PLANTILLA

NOSTRA PLANTILLA DE PATRONS TANYIY NATURAL

Tot passant-. "Les dones no ploren" Margarida Jordà.

Un conte de Charles Merounel "Per una mirada" enquadernat a part.

L'encíclica papal sobre el matrimoni.

Lletra rebuda

Noves i Comentaris

Una cacera sensacional

Contraportada ENTRE NOSALTRES

IL·LUSTRACIONS: Figurins

PROPAGANDA: Tablates kissinge, otro kilo menos - Jerebe Farrel/ Caldo Meggi
per una mare solícita.

OBJECTIU: Hi ha la mateixa llegenda de Folch i Torres.

Fotocopia:

... I es que com deiem abans LA DONA CATALANA és un del puntels més fermes de la pàtria. Allunyada de la política manté el foc sagret de l'amor a la terra catalana i tinguem ben present que, quan per lluites entre catalans vegin enruner-se la pàtria, sols les dones podran salvarla, car mantindrán pur l'esperit patriótic, i altra volte brillerà en el nostre horitzó el flem del sentiment romàntic, que se'rà encara el cor-se en veure la nostra casenya barrejada o una barretina vermella i sabrà contar gastes dels nostres avantpassats.

Aquest sentiment romàntic, tot car, que avui la majoria dels homes menys preocupats per llançar-se en braços de la política calluenedora, dividint-se en més i més partits, aquest esperit conservat per les dones de Catalunya ...

OPINIÓ:

De la mateixa editorial que "La Dona Catalana" i sense haver esbrinat encara si es tracta d'un suplement d'aquesta o és una revista independent, si que té una similitud en el plantejament que és recull a l'editorial del primer número.

Les seccions són pràcticament les mateixes, l'únic que es fa més incidència en les modes i en el consultori de Bellas.

A la portada i dins el text que porta per nom "Què és i què representa aquesta revista com un bastió de resistència idiomàtica a les pretensions del dictador Primo de Rivera, tot fent alhora paral·lelismes entre la revista i la Dona Catalana d'a peu".

Es fa incidència a la formació religiosa de les lectores, insistint en aquells aspectes de la conducta i els dogmes que "tristament" el devenir històric i social està fent trontollar.

La valoració que es fa del paper de la dona és comú a d'altres publicacions, ja que romanen en ella intactes, donada la immunitat ambiental de la llar, els valors de la pàtria, els costums i ideals de puresa. Es reivindica tot enlluernant-la en la seva funció de protectora, amant, mare i esposa, el seu ostracisme social, intel·lectual i polític.

Aquestes publicacions són després d'un buidat exhaustiu unes fonts documentals d'alt valor per tal d'arribar a definir l'evolució del prototipus de dona per part d'un sector concret.

TÍTOL: EVOLUCIÓ

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 22 febrer 1931

EDITORIAL: C/. César Cantú, nº 2

IMPREMTA: Badia. C/. Dr. Pou, 14
Barcelona

PERIODICITAT: QUINZENAL (2n i 4t dissab-
ta de cada mes).

PREU: 10 cèntims

REFERÈNCIA: R- 1931 4rt

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: nº 1/ nº 4/ nº 12, etc.

PÀGINES: 8 pàgines

FORMAT: 21'3 cm. ample x 28 cm. llarg

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: Montserrat Graner de Bertrán

COL. LABORADORES/ORS: Montserrat Graner de Bertrán/ Regina Opisso/ Aranda Llobat/
Rafaelita Ferró/ Mre Teresa Gibert/ Agnès Armengol, Vda. de
Badia/ Carlos Botigas i Saló/ Megolí Mistral/ Albert Gausi/
A. Llorrens/ Aurora Bertrana.

SECCIONS: No se'n mantenen de fixes, excepte:

- Crítiques de llibres, teatre i cinema.
- Notícies de l'estranger

IL·LUSTRACIONS: No n'hi ha

PROPAGANDA: No n'hi ha

OBJECTIU: Clarament reivindicativa tant del vot, com d'assolir una major situació d'igualtat jurídica.

"Evolució significa la distància que hi ha entre el demanar i l'exigir: ara demanem, demà ....."

OPINIÓ: És portaveu de la "Lliga Femenina Catalana per la Pau i la Llibertat" i es reclama amb l'intenció d'escribar a "una unió mundial de dones que sigui una verdadera potència per vèncer les serioses dificultats amb que aquí topem sempre per arribar a imposar nostre justa i legítima indicació, sortint d'una vegada per sempre amb la guerra i fer que els nostres drets i llibertats ens siguin reconeguts i respectats sense discussió ni escamoteig". Aquesta és una de les publicacions amb més claredat d'objectius i potser l'única d'aquests inicis del segle XX amb una posició femenina clarament progressista.

TÍTOL: BUTLLETI AGRUPACIO ESCOLA BIBLIOTECARIES

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1931

EDITORIAL: NO CONSTA

IMPREMTA: NO CONSTA

PERIODICITAT: NO CONSTA

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1931 8^a H.M.B.

COMPLETA: ?

Nº. CONSULTATS: Tots

PÀGINES: Variable

FORMAT: QUARTILLA

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: NO CONSTA

SECCIONS: NO CONSTA

IL·LUSTRACIONS: NO N'HI HA

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: Ús intern

OPINIÓ: És un butlletí d'ús intern.

TITOL: MENAJE

SUBTÍTOL: Revista del Arte de la cocina y pasteleria moderna.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Febrer 1931

EDITORIAL: V. Societs, Rbla. Estudios, 3. Barcelona

IMPREMTA: Sant Jordi

PERIODICITAT: MENSUAL

C/. Carme, 13. Barcelona

PREU: 10 ptes. any España

15 ptes. any Extrangers

REFERÈNCIA: B- 1931 22 / 1947 4rt / 1978 fol

COMPLETA: SÍ

Nº. CONSULTATS: nº 1

PÀGINES: 50 pàgines

FORMAT: 16'5 cm. ample x 25'3 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CASTELIANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Jefe de Redacción: J. Rondissain, Prof. del Institut de
Cultura de la Dona

SECCIONS: No n'hi ha de fixes, són receptes de cuina, en tot cas les seccions són:

- verduras
- carnes
- pescados
- postres

S'hi inclou una novel·la per entregues d'un tal Booth Terkington "Monsieur Baccusaire" cedida per la casa Editorial Sagui.

IL·LUSTRACIONS: Fotos a color d'alguns plats.

PROPAGANDA: Sobre tot relacionada amb el tema de la revista que són exclusivament receptes de cuina.

OBJECTIU: Receptes de cuina.

TÍTOL: CINE Y HOGAR

SUBTÍTOL: Revista Semanal Ilustrada

LOCALITAT: Barcelona

ANY: 1931, 21 Oct.

EDITORIAL: Plza. de Catalunya, nº 9. Telef.: 14160

IMPRESA: C/. Muntaner, nº 40

PERIODICITAT: SEMANAL

PREU: 30 cts.

REFERÈNCIA: B- 1931 fol VÀRIA XXVI H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLETA

Nº. CONSULTATS: nº 1, nº 3, nº 4

PÀGINES: 40 pàgines

FORMAT: 24'2 cm. x 31'7 cm.

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: A. Herrera Miguel/ Elena de la Torre/ Conchita Urquiza/
Amelio Pego/ Marian Claris/ Magda Rivel/ Daisy Bowes/ Luis del Rio/ Maryse Cluny/
Ketty Vincent.

SECCIONS: nº 1 xox

- 1) Dedicat a la vida d'alguna actriu.
- 2) Cròniques sobre la vida a Hollywood.
- 3) La influència del cine en el Hogar.
- 4) La doble tècnica del cine parlant.

1 pàgina de còmic en forma d'aigu sobre la vida a Hollywood.

- 5) Montacònica vista per Einstein.
- 6) Glossari cinematogràfic.

Curiositats.

- 7) Diferents articles dedicats a la marca de família.

- 8) Pare ser belle/ Vestides de casa/ Cuina/ Higiene del Hogar/ Crònica de Modes de París.

Una novel·leta per entrescos "Vivir para amar" X. J. Ranz.

IL·LUSTRACIONS: Una foto d'actriu o actor a la portada i a dins alguns dibuixos. Hi ha seccions que comencen amb el dibuix a la 1ª lletra. Hi ha d'altres que tenen al Micky Mouse.

PROPAGANDA: D'aparats cinematogràfics.

OBJECTIU: Informar del "mundillo" cinematogràfic amb alguna inquietud més elevada que el simple catilleig artístic, hi ha alguns articles de tècnica, com la definició del cinema sonor o la conferència que Einstein pronuncià a Hollywood.

OPINIÓ: Revista cinematogràfica domèstica, no exclusivament dedicada a la dona.

TITOL: SEMBRADORA

SUBTÍTOL: U. D. de "Juventud femenina de Acción Católica"

LOCALITAT: BARCELONA (Diòcesi de Barcelona)

ANY: 1932

EDITORIAL: Pzo. Interior Gta. Anc.

IMPRESA: Cassà Impresor.
G/. Santanyà, 333

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: Gratuïta

REFERÈNCIA: R- 1932 fol

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 1 i 2

PÀGINES: 4 pàgines

FORMAT: 25 cm. ample x 36 cm. llarg

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CASTELLÀ amb alguns articles en català.

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Ramón Balcells, Consellier/ E. Rosón, Prens/ Tàtova Casp-
nansa, Prens/ Fco. de P. Saeillo/ M^{re} del Dolç Nom.

SECCIONS: No hi ha seccions fixes, la majoria són articles d'opinió o de fons sobre reflexions religioses:

- El jardiner respectuós.
- Enterrament
- Llum ... més llum.
- Hom de fer grans coses per ésser perfets.
- La mujer y el cristianismo.
- L'amor a la Pàtria més enllà de la tomba, etc.

IL·LUSTRACIONS: L'anagrama a la portada.

PROPAGANDA: Sense, solament informació.

OBJECTIU: Fer de palanca per tal d'aconseguir la reorganització de la "Juventut Catòlica Femenina".

CRISI: És la típica revista religiosa adreçada unidireccionalment a la dona en uns moments claus de desorientació - semblen ésser els impulsors-.
Conté en les seves pàgines reflexions sobre la realitat de l'activitat cristiana de les noies que donat el menyspreu i el descurt no fruiten de la unió que acuesta pla hi subministraria.
Consells per la pràctica domèstica de la religió també són presents a cada plana.

TÍTOL: BOLETIN DE LA MUTUA MATRONAL DEL COLEGIO DE MATRONAS DE BARCELONA Y COMAR-
CAS CATALANAS.

SUBTÍTOL: Revista Técnica, Profesional e Ilustrada.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1933

EDITORIAL: C/. Xapineria, 10, 2º-1ª

IMPREMTA:

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: Es reparteix gratis.

REFERÈNCIA: R- 1933 02

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 1 i 2

PÀGINES: 24 pàgines

FORMAT: 19 cm. ample x 26 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: M. Juana de Mcoragh

Admón: Rosa Herrero Gil.

COL. LABORADORES/ORS: Sara Galvañ/ Rosa Herrero

SECCIONS: No hi ha seccions fixes. Tracta de temes diferents que no tenen relació entre ells.

IL·LUSTRACIONS: NO HI HA.

PROPAGANDA: Alguns col·lectors de alimentació: NESTLE, pacobates, etc.

OBJECTIU:

TITOL: CULTURA DOMESTICA

SUBTÍTOL: Revista mensual de divulgación de todas las actividades que constituyen las diversas ramas de la vida familiar.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Mayo 1933

EDITORIAL:

IMPREMTA:

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 1'00

REFERÈNCIA: R- 1933 Art.

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: 1933-1934

PÀGINES: 18 més 17 fitxes de cuina

FORMAT: 30 cm. x 22 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CATALANA-GASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONOTA

COL. LABORADORES/ORS: Angeles Duran i Pujol/ Juan Vila/ Antonio Sedrinas/ Jeroni Moragas/ J. Barcís Alsina/ Salvador Gassetes/ Mre Emilia Furnó/ Maria Goch/ Rosa Gencat/ Rosa Gintas/ Sanna Karr.

SECCIONS: Ombra

Agricultura

Salut

Esports i esports

Alguns articles de fons sobre l'educació de la dona, escrits per
Gemma Karr.

TÍTOL:

DATA:

PERÍODE:

IL·LUSTRACIONS: Moltes fotografies d'ocupes professionals de dones: mate-
rial gràfic important

PROPAGANDA: Sí, molta. Escoles de mecanografia, Banc d'Espanya.

OBJECTIU: "revista de divulgació cultural de totes les activitats que conc-
tituïen les diverses rambs de la vida familiar, y aspira a conver-
tir-se en imprescindible elemente de consulta de cuiana, desos don
al hàger una orientació pràctica, econòmica y moderna a tiempo"

OPINIÓ: Sembla que aquesta revista a partir de 1933, canvia el rolp pel
de cultura femenina.

TÍTOL: LA LLENGÜADGA

SUBTÍTOL: Portaveu de la Cooperativa de Teixidors a ma.
C/. Terol, 26-28. Telef: 81562

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1934

EDITORIAL: La Cooperativa.

IMPRESSA: Vda. Josep Porta
C/. Pere Serrafí, nº 16

PERIODICITAT: No s'explicita, però sembla mensual.

PREU: NO CONSTA

REFERÈNCIA: R- 1934 4rt / R- 1939 8º

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 3 i 40

PÀGINES: 14 Pàgines

FORMAT: 17'5 cm. ample x 21'2 cm. llarg

COLUMNES: 1 columna

LLENGUA: CATALANA, amb algun article en castellà.

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Ramon Corbatoro/ Sogotza/ Joaquim Torres i Mas/ Rogeli Basch/ Agustí Collado.

SECCIONS: No sembla que n'hi hagin de fixes.

- Poemes
- Informació sobre la cooperativa.
- "Del nou carnet" Agustí Collado explica coses.
- Secció excursionista/ notícies d'excursions.
- Secció benèfica.
- Secció de cultura.
- Cròniques de teatre.

IL·LUSTRACIONS: A la portada l'anagrama molt cuidat.

PROPAGANDA: A pàgines concretes i mai barrejada entre els articles.

OBJECTIU: No estan explícitats categòricament en cap dels números però d'alguna manera es obvi deduir-ne la relació entre una secció i la junta directiva de la cooperativa.

OPINIÓ: Ens dóna notícia d'una cooperativa a la qual forçosament n'hauria d'ocurrir vinculacions moltes dones. En aquest sentit, seria interessant seguir la revista per tal d'observar en participen aquelles dones; per una banda, per l'elecció de les dones al títol d'actuació; per l'altre, per tant el grau de vinculació real.

TÍTOL: L'ADREUENÇA

SUBTÍTOL: Partentveu de la Cooperativa de Consum "L'Adreuença"

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1934

EDITORIAL:

IMPREMTA: Océano, St. Antoni, 71

PERIODICITAT: MENSUAL

PREU:

REFERÈNCIA: R- 1934 VÀRIA XXXII 32

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 2 i nº 3.

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 32 cm. x 13 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CATALÀ-CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: A. Cortinas/ Joan Plans/ Felip Sapdevila/ Antò i Ibars/
Ramon Sala/ Catalina Casat pel grup femení

SECCIONS: En ser l'òrgan de la Cooperativa de Consum l'Andreuana, s'ha re-
laciona dels actes que celebra.

La revista està dividida en seccions que corresponen a les seccions
de l'Associació.

El que ens interessa és el grup femení: dir que són 100 associades,
i que la seva finalitat consisteix en la cultura i en enyament de
les labors de la dona; després el n.º 2 puntualitzo que d'aquelles
100, 30 estan subscriïtes al Grup Femení.

CLAB:

MA:

IL·LUSTRACIONS: NO N'HI HA

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU: L'objectiu de la sessió que ens interessa, el Grup Femení és donar
informació i ensenyar: cuina, tall, confecció, etc. "para poder
cumplir nuestra misión bien perfeccionada en nuestro hogar".

OPINIÓ: Aquesta revista ens pot facilitar informació sobre les activitats que
realitzen les dones en agrupacions d'aquesta mena; però l'existència
a l'Administració Municipal de Barcelona fa de dos números, el que impos-
sibilita l'obtenció d'informació.

TÍTOL: MARIA LUZ

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 19-V-1934

EDITORIAL: Solers, nº 1. Telef.: 15316

IMPREMTA: Tipografic Fonten

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU: 0'25 otc.

REFERÈNCIA: R- 1934 4t VARIA XXVII H.M.B.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 1

PÀGINES: 18 pàgines

FORMAT: 19 cm x 27'5 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Mari Luz/ L. M. F. A./ F. de la Roque

SECCIONS: A portada: "Paola, la veneciana de cabellos de oro" capit. nº 1 i 2,
i continua a les pàgines centrals (tot amb dibuixos a color).

Pàg. 3: Charles de Mary Luz

Acurtats

Pàg. 3, 4, 5: Mirolette y Fidaliu

Pàg. 6 i 7: Sequensona y Negro

Pàg. 8 i 9: Cant. "Paola, ..."

Pàg. 10 i 11: "Valiente, la noble espada".

Pàg. 12: "Los modelos de Maria Luz"

Pàg. 13: Lecciones de "Maria Luz"

Pàg. 14: Cuenta cin palabras

Pàg. 15: Leçon de française

Pàg. 16: Salud y Belleza. Golosinas Maria Luz.

IL.LUSTRACIONES: Dibujos a portada a color. A l'interior dibuixos però també
doble pàgina central a color.

PROPAGANDA: NO N'HE HA

OBJECTIU: Formar les nenes.

OPINIÓ:

Maria Luz és una de les úniques publicacions especialment dedicades al públic infantil ferent que tenia localitzades fins al moment.

Manté constantment un to edificant a partir d'aquest personatge model que rosca sempre off de la revista, i que representa que és la pròpia Maria Luz.

Els bons costums i hàbits són aspectes que en la formació se'ls dona una importància cabdal, juntament amb les postures heroiques reflectades a "Valiente" la noble espada amb el to pujat d'un tradicionalisme contundent.

Es fa especial essent a totes aquelles facetes que qualsevol nena ha de tenir en compte en la seva formació d'entre els que destaca el bon vestir ("los modelos", les "labors" i una nota curiosa i aristocratitzant: el francès.

És una revista tòpica ja des del principi i tòpic també serà el comentari bilingüe en definitiva reconeix totes, absolutament totes les característiques i particularitats d'aquella formació-divertimento que anys després durant la post-guerra i en ple franquisme van presidir a través de revistes com Sissi, Claro de Luz, etc, l'espai literari de consum setmanal de moltes -la majoria- de "nenes".

Són virtuts reconeixedores d'entrada i atribuïbles a les futures dones, la candidessa, innocència, afany de servitud. Aquí es a en, juntament amb la família i llibres de formació i "urbanitat" governen les llavors de les futures "mostrasses de casa".

TITOL: BONDAT - BONTÉ

SUBTÍTOL: Periòdic literari i social biensual, editat a profit dels pobres i sense feina per la Unió Femenina Franco-catalana.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 7 July 1934

EDITORIAL: Redacció: Passeig de la República, 18.

Administració: Arribau, 24.

IMPRESA: Tipografia "La Acadèmia" PERIODICITAT: BIENSUAL

C/. Enrique Granadas, 112

PREU: 15 cèntims.

"Aquest periòdic serà lliurat gratuïtament als venedors".

REFERÈNCIA: 8- 1934 fol. VARIA XLVIII

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 1

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: 38 cm. x 27'5 cm.

COLUMNES: 3 columnes

LLENGUA: CATALÀ - FRANCÈS

DIRECTORA/OR: Montserrat Graner

COL. LABORADORES/ORS: Aurora Tortreña/ Anna Muria: dirigeix la secció esportiva/
Adelona Nohoc/ Rosa Montanya/ Dra. L. A. Chastaing.

SECCIONS: El tema tractats en la revista son: feminisme, esport, consells
útils, bibliogràfic i cultura general.

IL·LUSTRACIONS: Algunes fotografies.

PROPAGANDA: Si de cinema: Notre Galwyn Meyer, Paramount i teatres, transports
neumàtics, banys, botigues dietètiques, air France, pathé

OBJECTIU: "Treballà sense repos per una estreta unió femenina" pag. 1; una mi
ca més endavant enc indicarà el caràcter d'aquesta unió, tenint present que s'
adrega a les dues en qualitat de maresmostrant-hi present la seva responsabili
tat "la dona té d'esser l'educadora dels ciutadans del demà"- " creació d'una
gran potència social destinada en primer lloc a preparar l'infant a una concep
ció clara de responsabilitat", les redactores de la revista s'ofereixen com
educadores, orientadores literàries, socials, femenines i sportives.

Explicitament manifesten que la revista es oberta a tots els camps
de la intel·ligència fora de les problemàtiques polítiques o religioses.

OPINIÓ:

La revista veu les dones com a mares; genèricament quan fa servir el terme dona, li atorga la categoria de mare.

Veïem pel plantejament inicial de la revista, que el seu contingut i objectiu no varia gaire respecte les revistes del segle XIX, l'interès central de la revista és l'educació de les dones-mares, per tal que aquestes eduquin millor en els seus fills, futurs "ciutadans del demà".

La revista se'ns presenta com conservadora, en veure la dona com espectadora de l'esdevenir històric, sense atorgar-li cap protagonisme.

TITOL: LA COLONDRINA

SUBTÍTOL: Revista ilustrada para la mujer y el hogar.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1935 - ?

EDITORIAL: COLONDRINA LONDRES 198. Barcelona.

IMPRESA: Hispano Americana de Ediciones S.A. Rocafort, 225. Barcelona.

PERIODICITAT: SETMANAL

PREU:

REFERÈNCIA: R- 1935 4rt.

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS: nº 47

PÀGINES: 12 pàgines

FORMAT: 19'8 cm. ample x 26 cm. alt

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL.LABORADORES/ORS: Henry de Tremière, Magda Trott (novel·listes)

SECCIONS: Anunciatos.

-Novel·lota: suor de madre

-La Princesa que engañó a Hernando de Soto

- La Muerta Viva

- El misterio de los 3 anillos (Hogde Trotl)

IL·LUSTRACIONES: Entre el contes que s'inclouen, Plumes (dibuixos) anagrama particular de cada tema. Portada i fotografia d'un artista nº 47 John Grayford.

PROPAGANDA: No n'hi ha

OBJECTIU: El subtítol ens ha indicat: revista il·lustrada para la mujer y el hogar. Suministran lectures de novel·lotes de baixa qualitat i molt romàntica.

OPINIO: Revista de lectures, domestica i para la dona. Té interès entant que s'analitzi l'aparició d'aquesta subcultura literaria específicament contine.

TITOL: ALMANAQUE GALANTE 1935

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1935

EDITORIAL: ALAS, apartat 707, Barcelona

IMPREMTA: Comercial. C/. Valencia, 234 PERIODICITAT: ANUAL

PREU: 1 pta.

REFERÈNCIA: Llibreria Època, Pça, St. Jaume, Barcelona.

COMPLETA: Nº. CONSULTATS: 1935

PÀGINES: 86 pàgines FORMAT: 27 cm. x 21,5 cm.

COLUMNES: 2 columnes LLENGUA: CASTELLÀ

DIRECTORA/OR: NO CONEIXA

COL. LABORADORES/ORS: Anònims.

SECCIONS: És un almanac basat en còndits il·lustrats, que podriem qualifi-
car d'eròtics barrocs, amb un dibuix pornogràfic. L'objecte que ha de provocar
el somriure és el cos de les dones i les seves relacions amb l'altre sexe.

IL·LUSTRACIONS: Molt il·lustrat amb dibuixos de S. Jone, Portes, Alfonso,
G.A, Baroto. Els dibuixos tenen com a centre el cos de la dona.

PROPAGANDA: . . . Algun anunci: "Parles Fosi, que valgor la regla si se ha
. . . suspensada!"

OBJECTIU: És un almanac pornogràfic.

TÍTOL: CULTURA FEMENINA

SUBTÍTOL: Revista mensual il·lustrada de la Mujer y el Hogar.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: - 1933

EDITORIAL:

IMPREMTA: La Poligráfica, Salses, 24 PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 1'50 . subscripció anual: 12 pts.

REFERÈNCIA: 8- 1933 Art

COMPLETA: sí

Nº. CONSULTATS: 1933

PÀGINES: 12 pàgines més receptes en-
viable 16 fitxes. FORMAT: 30 cm. x 22 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CASTELLANA i algun article en
català.

DIRECTORA/OR: NE CUSTA

COL. LABORADORES/ORS: Elvira Augusta Lowi/ J. Bayre/ Garcia Kerk/ Eloi de Mont-
grany/ Blanca Noug/ Elena de Zens-Joda/ Guina: Juan Vila,
Jesús Moragosa.

SECCIONS: Ballades, cuina, patrons, canticó infantil, llibres per a infants, consells de bellesa, epònies i alguna conversa amb dones il·lustrades; articles sobre educació psicològica.

IL·LUSTRACIONS: Moltes fotografies i dibuixos.

PROPAGANDA: Foyal (llevat), Caixa d'Estalvi de la Generalitat de Catalunya, Toy-toy cuñitos de sopa. El text dels anuncis ja és més llarg.
Arris SSC, Saneloni el Pavo, Sol Costa.

OBJECTIU: Revista d'entreteniment i culturització de la dona, a partir d'entrevistes amb dones il·lustrades i de divulgació de coneixements psicològics sobre ella mateixa.

OPINIÓ: Aquesta revista és la continuació de Cultura Domèstica, significatiu aquest canvi de nom.

TITOL: MUJERES LIBRES

SUBTÍTOL:

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: 1936 - maig 1938

EDITORIAL: Admon, Unión 7

IMPREMTA: Avent. Cortes Catalanas, 719 PERIODICITAT: MENSUAL

PREU:

REFERÈNCIA: MICROFILM nº 1

COMPLETA: INCOMPLET

Nº. CONSULTATS:

PÀGINES: 16 pàgines

FORMAT: Microfilm, no es pot saber.

COLUMNES: Variable

LLENGUA: CASTELLANA

DIRECTORA/OR: Redacció: Lucia Sánchez Searnil

Marcel·la Gomaposada Suillén

Ampero Poch y Gascón

COL.LABORADORES/ORS: Carmen Gande, Concha Liaño, Kiralina.

- SECCIONS:**
- Publicacions Mujeres Libres.
  - Romancers de mujeres libres.
  - La mujer en la Nueva Revolución, Mercedes Comaposada
  - Un programa para la enseñanza de adultos, Carmen Conde.
  - Mujeres heroicas, Kiraalina.
  - La Mujer callará en la iglesia, por Etta Federn
  - Un cianid: en la rochile.
  - Oid a la Vida, Carmen Conde.
  - Como organizar una agrupación "Mujeres Libres".
  - Libros sus recomendados
  - Informació de: Federación Nacional de Mujeres Libres: diu que són 28.000, activitats per barri i ciutats.
  - Dona: informació del conflicte bèl·lic.
  - Tracta temes com maternitat, incorporació de la dona al treball, esport, i treballs intel·lectuals i manuals, dona i tècnica, higiene, salut, educació.
  - "Se siguen admitiendo inscripciones para las clases elementales y de Puericultura en el Instituto de Mujeres Libres", implica que donaven classes.

IL.LUSTRACIONES: Moltes fotografies.

PROPAGANDA: NO N'HI HA

OBJECTIU:

TITOL: CLAROR

SUBTÍTOL: Publicació de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la dona.

LOCALITAT: BARCELONA

ANY: Maig 1933 - Juny 1933

EDITORIAL: Director i Redacció: Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. Carrer de Sant Pere, 7 i 9. Telf.: 14347

IMPREMTA: HERRA, S.A. PERIODICITAT: MENSUAL

PREU: 2 pessetes. Subscripció trimestral: soci de l'Institut: 4'33.
no soci: 5'25

REFERÈNCIA: 7º MHB R- 1933 fol

COMPLETA: Sí

Nº. CONSULTATS: tots

PÀGINES: 31 pàgines

FORMAT: 21'5 cm. x 24'5 cm.

COLUMNES: 2 columnes

LLENGUA: CATALANA

DIRECTORA/OR: NO CONSTA

COL. LABORADORES/ORS: Enriqueta Bohorçó/ Rosa Gensat/ Victor Gatalà/ Aureli Ganyal/ Lola Anglada/ Francesca Donnemaison/ Eduard Toda Güell/ Josep Mª Lopez Pizo/ Josep Barba/ Roser Sapell/ Adelaide Ferrà/ Eduard Fontserè/ Roser Matheu/ Nicolau M. Ràfols/ Mª Antonia Salvo/ Carlos Cardó: Vida espiritual/ J. R. Ràfols: Les arts plàstiques/ Joan Llanguera: La música/ Pere Vinayach: El teatre/ J. Palau: El cinema, els llibres.

SECCIONS: Fora de les seccions. El cinema fet per en Josep Palau. Les arts plàstiques per Josep F. Rafols. Els llibres per A. La música per Joan Llongueras i el teatre per Pere Vinyoles, la resta de la revista s'articula a partir d'articles que envien els col.laboradors essent de temàtica molt variada, modes, viatges, antropologia, comentaris religiosos, etc. etc.

També hi ha algun article dedicat al anàlisi de la condició de les dones, opinions sobre feminisme, l'emancipació de la dona als U.S.A.

Fitxes, arxivables de receptes de cuina

Hi ha una secció que sempre es manté, la crònica mensual de L'Institut de Cultura i Biblioteca popular de la dona; dona informació de les conferències donades, exposicions, visites, excursions.

IL.LUSTRACIONS: Modelisme fotogràfies. Molt ben il.lustrat i compaginat.

PROPAGANDA: Caixa d'estalvis de la Generalitat de Catalunya, fusteries, obecnisteries, perfums, patrons Marta, cinema "Publi-cinema", diccionari Català, vins, hotel Ritz, previsor mèdica, restaurants.

Es una propaganda que podriem qualificar de "cultural", no és el típic anunci de botigues de sabons i vestits, és una propaganda més cultural, s'enuncien a llibres, cinemes, això ens pot donar informació per saber al públic a qui s'adreça tenim un cert nivell cultural.

OBJECTIU: "Presentació"

"Claror (...)". Es proposa d'oferir-los, mensualment, una diversitat de temes avui imprescindibles se es té en compte la complexitat de llur actuació en la societat. Així, doncs, hi agruparem treballs sobre la vida de la llar, la vida de l'esperit, i sobre altres activitats que podriem anomenar externes.

OPINIÓ: Es una revista adreçada a un públic amb un nivell cultural elevat no és la típica revista de modes i receptari, es basa en articles de gran diversitat temàtica i que requereixen un mínim cultural. Articles sobre l'evolució de l'habitatge. Fins i tot la premsa constata aquesta afirmació, s'annuncien llibres i cinemes, tot contribuint a donar aquest aire "cultural"

la revista.

Hà hi una secció que mereix un especial atenció, l' crònic mensual del Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la dona, que dona informació de les activitats que en ell s'hi realitzen, conferències, cursos, exposicions, excursions, viatges, etc. etc. Qui vulgui resseguir la història d'aquest institut, haurà de recórrer a aquesta publicació, com a font de documentació.

ORDENACION ALFABETICA

- ABEJA, LA. Album de Abecedarios para Sordos. Suplemento de la Bordadora. Any 1867.
- ACCIO FEMINAL DE ST. ANDREU.
- ACCION CATOLICA FEMENINA. Any 1911.
- ALBUM DEL BELLO SEXO. Organó de la emancipación de la Mujer, Científico y Literario. Any 1882.
- ALBUM DE LAS FAMILIAS, EL. Colección de leyendas, novelas históricas, viajes, etc. por distinguidos escritores modernos. Ilustrada con gran número de grabados. Any 1868.
- ALBUM DE LA MUJER. Revista dominical ilustrada. Any 1898.
- ALMANAQUE DE LOS DEVOTOS DE SANTA TERESA DE JESUS. Any 1874.
- ALMANAQUE GALANTE. Any 1936.
- ALMANAQUE DE LAS GRACIAS Y ELEGANCIAS FEMENINAS. Enciclopedia del hogar útil y amena. Any 1899.
- ALMANAQUE DEL HOGAR PARA EL AÑO 1883. Any 1883.
- ALMANAQUE DE LA MADRE DE FAMILIA. Suplemento anual del Hogar y la Moda. Any 1910.
- ALMANAQUE DE LOS MARIDOS. Any 1861.
- ANDREUENCA, L'. Portaveu de la Cooperativa de Consum "L'Andreuencas". Any 1934.
- ANTORCHA, LA. Semanario Enciclopédico de Ciencias, Bello Secso, Artes, Industria y Literetura; órgano de la Frenología i de las Sociedades i Academias Frenolójicas de España; dedicado a ilustrar todas las clases i favorecer todos los intereses de la humanidad. Any 1848.
- ARCHIVO DE GINECOPATIA, OBSTETRICIA Y PEDIATRIA. Periódico quincenal ilustrado. Any 1888.

- ARTE Y PROFESION. Organo de la Asociación de dependientes Peluqueros para Señoras adherida a la Confederación de Sindicatos Libres. Any 1927.
- ARXIU DE CIRURIA I MALALTIES ESPECIALS DE LA DONA. Butlletí de la Clínica Manaut. Any 1901.
- AURORA DE GRACIA, LA. Periódico Religioso-Moral y de instrucción para la juventud. Any 1874.
- ANUARIOS DE MEDICINA Y CIRURIA, EL. Any 1930.
- BELLEZA Y PERFUMES. Suplemento de el peluquero Hispano Americano. Any 1930.
- BOLETIN DE LA MUTUA MATRONAL DEL COLEGIO DE MATRONAS DE BARCELONA Y COMARCAS CATALANAS. Revista técnica Profesional e ilustrada. Any 1933.
- BONDAT-BONTE. Periódico literari i social bimensual, editat a profit dels pobres i sense feina per la Unió Femenina Franco-Catalana. Any 1934.
- BORDADO ECONOMICO, EL. 2ª Edición de la Bordadora. Any 1908.
- BORDADORA, LA. Periódico de dibujos para bordados y demás labores de señora. Dedicado a las señoras profesoras. Any 1867.
- BORDADORA INFANTIL, LA. Album especial para aprender a dibujar y bordar en cuadrícula. 3ª edición de la Bordadora. Any 1907.
- BUTLLETÍ ASSOCIACIÓ ESCOLA DIBUJISTES. Any 1931.
- CALENDARIO DE LAS MUJERES. Any 1868.
- CATALANA. Revista Setmanal. Any 1918.
- CINE Y HOGAR. Revista Semanal Ilustrada. Any 1931.
- CLAROR. Publicació de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. Any 1935.
- CULTURA DOMÉSTICA. Revista mensual de divulgación de todas las actividades que constituyen las diversas ramas de la vida familiar. Any 1933.

- CULTURA FEMENINA. Any 1933.
- CULTURA FEMENINA. Revista mensual ilustrada de la Mujer y el Hogar. Any 1933.
- BIDA, LA. Setmanari popular. Any 1902.
- DONA CATALANA, LA. Primera revista Catalana de Modas i de la Llar. Any 1927.
- DONA SENTIL. Revista Catalana per a ladone. Any 1927.
- DONA I LA LLAR, LA. Revista de Modas. Any 1931.
- ECOS DEL AMOR A LA INMACULADA VIRGEN Y A LOS STOS. ANGELES Y ANA-LES DEL CULTO Y LA DEVOCION A NTRA. SRA. DE LOURDES. Organo de las Cofradias de la Virgen de Lourdes en nuestra patria y en particu-lar de la primera de España fundada en la iglesia de Santa Madro-na de Barcelona. Revista Mensual destinada a propagar el culto y la devoción a Maria Santísima y a los espíritus angélicos. Any 1881.
- ECOS DEL AMOR DE MARIA. Publicación quincenal destinada a difundir las glorias y la devoción a la Inmaculada Reina de los cielos, Ma-ria Santísima. Any 1867.
- ECHO DE LAS MATRONAS, EL. Revista profesional ilustrada de partos, enfermedades de la mujer, propies de la primera infancia e higiene popular. Any 1893.
- ECHO DE LA MODA, EL. Edición española de Le Petit Echo de la Moda de Paris. Any 1897.
- EDUCACION DE LA MUJER SEGUN LOS MAS ILUSTRES MORALISTAS E HIGIENIS-TAS DE AMBOS SEXOS. Monumento erigido a la regeneración de la mujer. Any 1877.
- ELEGANCIA, LA. Revista Semanal de Modas, Labores, Literatura y no-velas. Dedicado exclusivamente al bello sexo. Any 1867.
- ELEGANTE. Arte/ Belleza/ Higiene. Any 1923.
- ELLAS. Revista Semanal ilustrada. Any 1918.
- EMANCIPACION. Organo femenino del Secretariado femenino del POUM. Any 1937.

- FAMILIA, LA. Revista Mensal instructiva y recreativa del Hogar Doméstico. Any 1908.
- FEMINA ART. Revista mensual patrocinada por la Federació de perruques i perruqueres de Catalunya. Any 1931.
- FEMINAL. Any 1931.
- FEMINAL. Revista mensual dedicada a la Dona. Any 1907.
- FIGURIN ARTISTICO, EL. Organ defensor del arte de cortar con mé- todo, economía y perfección. Any 1898.
- FLEGETA, LA. Periódico semanal dedicado exclusivamente al bello sexo. Any 1867.
- GASTA DELS MERCATS. Any 1931.
- GOLONDRINA, LA. Revista ilustrada para la mujer y el Hogar. Any 1931.
- GYNECOLOGIA CATALANA, LA. Primera revista mèdica escrita en llen- gua catalana. Any 1898.
- HIGIENE DEL HOGAR. Revista mensual científica i literària dedica- da a la divulgación de la Higiene. Any 1913.
- HIGIENE PARA TODOS, LA. Periódico de propaganda de los conocimien- tos y prácticas higiénicas. Any 1893.
- HOGAR, EL. Periódico ilustrado de literatura y arte. Any 1896.
- HOGAR DE AMBIENTE FEMENINO, EL. Any 1935.
- HOGAR Y LA MODA, EL. Any 1910.
- HOJAS SELECTAS. Revista para todos. Any 1902.
- ILUSTRACION DE LA MUJER. Any 1893.
- LECTURAS. Suplemento literario de El Hogar y la Moda, después al 1930, serà una publicació independent. Any 1921.
- LECTURAS. Any 1930.
- LLAS, LA. Revista dedicada a la instrucció y educació de la dona. Any 1871.
- LLENÇADORA, LA. Portaveu de la Cooperativa de teixidors a mà. Any 1934.

- MADRE DE FAMILIA, LA. Any 1846.
- MARIPOSA, LA. Revista de patronas. Any 1900.
- MEDICO EN CASA, EL. Publicación familiar. Any 1914.
- MENAJE. Revista del Arte de la Cocina y Pasteleria Moderna. Any 1931.
- MODA DE LOS NIÑOS, LA. Any 1884.
- MODAS Y LABORES. Suplement al diari català. Any 1900.
- MUJER, LA. Periódico científico, artistico y literario. La mujer defenderá los derechos de las mujeres. Any 1892.
- MUJER Y EL CINE, LA. Semanario popular ilustrado. Any 1926.
- MUJER Y LA HIGIENE. Revista quincenal dedicada a las madres de familia, comadres, cirujanas, enfermeras, etc. y en general a la mujer en su relación con la medicina y la Higiene. Any 1905.
- MUJER Y MADRE. Revista femenina de la lucha contra la mortalidad femenina. Any 1921.
- MUJER Y LA MODA. Revista española de modas y del Hogar. Any 1930.
- MUJER QUE VIVE DE SU TRABAJO, LA. Escuela de la obrera (obra de buenas lecturas). Any 1906.
- MUJERES. Revista de orientación femenina. (IIª época). Any 1927.
- MUJERES LIBRES. Any 1936.
- MUNDO DE LAS DAMAS, EL. Regalo a los señores suscritores o "La Ilustración Ibérica". Any 1887.
- MUÑECA. Magazine del Amor. Any 1926.
- NIÑO, EL. Revista mensual de puericultora dedicada a las madres. Any 1924.
- OR Y GRANA. Setmanari autonomista per les dones. Propulsor d'una lliga patriótica de Damas. Any 1906.
- PADRE DE FAMILIA, EL. Semanario de educación y de moral. Any 1849.
- PARTHENON, EL. Revista de literatura, ciencias y arte. Periódico quincenal Ilustrado. Any 1879.

- MADRE DE FAMILIA, LA. Any 1846.
- MARIPOSA, LA. Revista de patronas. Any 1900.
- MEDICO EN CASA, EL. Publicación familiar. Any 1914.
- MEMAJE. Revista del Arte de la Cocina y Pastelería Moderna. Any 1931.
- MODA DE LOS NIÑOS, LA. Any 1884.
- MODAS Y LAZOS. Suplement al diari català. Any 1900.
- MUSES, LA. Periódico científico, artístico y literario. La mujer defenderá los derechos de las mujeres. Any 1902.
- MUJER Y EL CINE, LA. Semanario popular ilustrado. Any 1926.
- MUJER Y LA HIPTENE. Revista quincenal dedicada a las madres de familia, concubinas, cirujanas, enfermeras, etc. y en general a la mujer en su relación con la medicina y la Higiene. Any 1905.
- MUJER Y MADRE. Revista femenina de la lucha contra la mortalidad femenina. Any 1921.
- MUJER Y LA MODA. Revista española de modas y del Hogar. Any 1930.
- MUJER QUE VIVE DE SU TRABAJO, LA. Escuela de la obrera (obra de buenas lecturas). Any 1906.
- MUJERES. Revista de orientación femenina. (IIª época). Any 1927.
- MUJERES LIBRES. Any 1926.
- MUNDO DE LAS DAMAS, EL. Regalo a los señores suscritores a "La Ilustración Ibérica". Any 1887.
- MUÑECA. Magazine del Amor. Any 1926.
- NIÑO, EL. Revista mensual de puericultora dedicado a las madres. Any 1924.
- OR Y GRANA. Semanari autonomista per les dones. Propulsor d'una lliga patriòtica de Dones. Any 1906.
- PADRE DE FAMILIA, EL. Semanario de educación y de moral. Any 1849.
- PARTHENON, EL. Revista de literatura, ciencias y arte. Periódico quincenal Ilustrado. Any 1879.

- PORTAVEU DEL CLUB FEMENÍ D'ESPORTS. Any 1930.
- PRINOR FEMENIL, EL. Periódico de Labores dedicado especialmente a las Sras. Bordadoras y Maestros. Any 1886. 2ª edición 1893: Revista gráfica doctrinal de Bordados y Labores varias.
- PROTECTOR DE LA INFANCIA, EL. Revista mensual ilustrada de higiene, educación, instrucción, recreo y modas de los niños. Any 1884.
- REVISTA DE HIGIENE Y POLICIA SANITARIA. Any 1890.
- REVISTA DE LAS HIJAS DE MARIA. Bajo la protección de la Virgen Inmaculada. Any 1889.
- REVISTA DEL HOGAR. Any 1926.
- REVISTA DE LA LLAR. Lecturas del mes. Any 1900.
- REVISTA DE MODAS Y SALONES. Any 1893.
- SACERDOCIO DE LA MUJER, EL. Periódico quincenal de Ciencias, Artes y literatura. Any 1896.
- SALON DE LA MODA, EL. Periódico quincenal indispensable para las familias, ilustrado con profusión de grabados en negro y figurinas iluminados de los modas de París. Any 1884.
- SANTA TERESA DE JESUS. Revista mensual dedicada a propagar la devoción a la Santa por medio del conocimiento de su vida y escritos admirables, para alcanzar de Cristo Jesús por su poderosa intercesión, el triunfo de la Iglesia, la paz del mundo y la prosperidad de España. Any 1872.
- SEMBRADORA. Any 1932.
- SUPLEMENT DE "FEMINA ART". Reviste Patrocinada por la federació de patrons perruquers y perruqueres per a senyora de Catalunya. Any 1931.
- TESORO DE LAS FAMILIAS. Enciclopedia de conocimientos útiles al alcance de todos. Any 1871.
- UNION CATOLICO FEMENINA, anys després Vida Católica Femenina. Organ de la Liga de Acción Católica de la Mujer.-(Organización Diocesano-femenina de Barcelona). Any 1921.

- UNION FEMENINA. Periódico Social Feminista. Any 1918.
- VIDA FEMENINA. Boletín del Instituto de la Mujer que trabaja.
Any 1919.

ORDENACIÓ TEMÀTICA

REVISTES DOMÈSTIQUES

- CALENDARIO DE LAS MUJERES. Any 1858.
- EL ALBUM DE LAS FAMILIAS. Colección de leyendas, novelas históricas, etc. Por distinguidos escritores modernos. Ilustrada con gran número de grabados. Any 1858.
- TESORO DE LAS FAMILIAS. Enciclopedia de conocimientos útiles al alcance de todos. Any 1871.
- ALMANAQUE DE LOS MARIDOS. Any 1881.
- ALMANAQUE DEL HOGAR PARA EL AÑO 1883. Any 1883.
- ALMANAQUE DE LAS GRACIAS Y ELEGANCIAS FEMENINAS. Enciclopedia del hogar útil y amena. Any 1899.
- HOJAS SELECTAS. Revista para todos. Any 1902.
- EL HOGAR Y LA MODA. Any 1910.
- ALMANAQUE DE LA MADRE DE FAMILIA. Suplemento anual de el Hogar y la Moda. Any 1910.
- CATALANA. Revista setmanal. Any 1918.
- ELLAS. Revista semanal ilustrada. Any 1918.
- LECTURAS. Suplemento Literario de El Hogar y la Moda, después del 1930 será una publicación independiente. Any 1921.
- ELEGANTE. Arte/ Belleza/ Higiene. Any 1923.
- LA MUJER Y EL CINE. Semanario Popular Ilustrado. Any 1925.
- MUÑECA. Magazine del Amor. Any 1926.
- REVISTA DEL HOGAR. Any 1926.
- DONA BENTIL. Revista catalana per a la dona. Any 1927.
- LA DONA CATALANA. Primera revista catalana de Modes i de la Llar. Any 1927.
- LECTURAS. Any 1930.
- MUJER Y LA MODA. Revista española de modas y del Hogar. Any 1930.

- PORTAVEU DEL CLUB FEMENÍ D'ESPORTS. Any 1930.
- REVISTA DE LA LLAR. Lecturas del mes. Any 1930.
- MENAJE. Revista del Arte de la Cocina y Pasteleria Moderna. Any 1931.
- LA DONA I LA LLAR. Revista de Modas. Any 1931.
- CINE Y HOGAR. Revista semanal ilustrada. Any 1931.
- CULTURA FEMENINA. Revista mensual ilustrada de la Mujer y el Hogar. Any 1932.
- CULTURA DOMESTICA. Revista mensual de divulgación de todas las actividades que constituyen los diversos ramos de la vida familiar. Any 1933.
- MANIA LUZ. Any 1934.
- ALMANAQUE GALANTE 1935. Any 1935.
- LA COLONORINA. Revista ilustrada para la mujer y el hogar. Any 1935.
- EL HOGAR DE AMBIENTE FEMENINO. Any 1935.

REVISTES D'HIGIENE

- LA HIGIENE PARA TODOS. Periódico de propaganda de los conocimientos y prácticas higiénicas. Any 1883.
- EL PROTECTOR DE LA INFANCIA. Revista mensual ilustrada de higiene, educación, instrucción, recreo y modas de los niños. Any 1884.
- ARCHIVO DE GINECOLOGIA, OBSTETRICIA Y PEDIATRIA. Periódico quincenal ilustrado. Any 1888.
- REVISTA DE HIGIENE Y POLICIA SANITARIA. Any 1890.
- EL ECO DE LAS MATRONAS. Revista profesional ilustrada de partos, enfermedades de la mujer, propias de la primera infancia e Higiene popular. Any 1893.

- LA SYNECOLOGIA CATALANA. Primera revista mèdica escrita en llengua catalana. Any 1898.
- ARXIU DE CIRURGIA I MALALTIES ESPECIALS DE LA DONA. Butlletí de la Clínica Manaut. Any 1901.
- MUJER Y LA HIGIENE. Revista quincenal dedicada a las madres de familia, comadronas, cirujanas, enfermeras, etc. y en general a la mujer en su relación con la medicina y la Higiene. Any 1906.
- HIGIENE DEL HOGAR. Revista mensual científica i literaria dedicada a la divulgación de la Higiene. Any 1913.
- EL MEDICO EN CASA. Publicación familiar. Any 1914.
- EL AUXILIAR DE MEDICINA I CIRURGIA. Any 1920.
- MUJER Y MADRE. Revista femenina de la lucha contra la Mortalidad Femenina. Any 1921.
- EL NIÑO. Revista mensual de puericultores dedicada a las madres. Any 1924.
- BOLETIN DE LA MUTUA MATRONAL DEL COLEGIO DE MATRONAS DE BARCELONA Y COMARCAS CATALANAS. Revista Técnica, Profesional e Ilustrada. Any 1933.

REVISTES DE MODES

- LA BORDADORA. Periódico de dibujos para bordados y demás labores de señora. Dedicado a las señoras profesoras. Any 1867.
- LA ASEJA. Album de Abecedarios para Border. Suplemento de la Bordadora. Any 1867.
- LA BORDADORA INFANTIL. Album especial para aprender a dibujar y border en cuadrícula. 3ª edición de la Bordadora. Any 1867.
- LA ELEGANCIA. Revista semanal de Modas, Labores, Literatura y Novelas. Dedicado exclusivamente al bello sexo. Any 1867.
- MODAS Y LABORS. Suplement al diari català. Any 1880.

- EL FIGURIN ARTISTICO. Organo defensor del arte de cortar con método, economía y perfección. Any 1892.
- REVISTA DE MODAS Y SALONES. Any 1893.
- EL SALON DE LA MODA. Periódico quincenal indispensable para las familias ilustradas con profusión de grabados en negro y figurinos iluminados de las modas de París. Any 1894.
- LA MODA DE LOS NIÑOS. Any 1894.
- EL PRIMER FEMENIL. Periódico de Labores dedicado especialmente a las Sras. Bordadoras y Masotras. Any 1895. 2ª edición 1898. Revista gráfica doctrinal de Bordados y Labores Varios.
- EL BORDADO ECONOMICO. 2ª Edición de La Bordadora. Any 1899.
- EL ECO DE LA MODA. Edición española de Le Petit Echo de la Moda de París. Any 1897.
- EL MUNDO DE LAS DAMAS. Regalo a los señores suscritores a "La Ilustración Ibérica". Any 1897.
- LA MARIPOSA. Revista de patrons. Any 1898.
- ARTE Y PROFESION. Organo de la Asociación de dependientes Peluqueros para Señoras adherido a la Confederación de Sindicatos Libres. Any 1927.
- BELLEZA Y PERFUMES. Suplemento de el Peluquero Hispano Americano. Any 1890.
- SUPPLEMENT DE "FEMINA ART". Revista Patrocinada per la Federació de patrons perruquers y perruqueres per a senyora de Catalunya. Any 1891.
- FEMINA ART. Revista mensual Patrocinada per la Federació de perruquers i perruqueres de Catalunya.

REVISTES RELIGIOSES

- ECOS DEL AMOR DE MARIA. Publicación quincenal destinada a difundir las glorias y la devoción a la Inmaculada Reina de los cielos, Maria Santísima. Any 1897.

- SANTA TERESA DE JESUS. Revista mensual dedicada a propiciar la devoción a la Santa por medio del conocimiento de su vida y escritos admirables, para alcanzar de Cristo Jesús, por su poderosa intercesión, el triunfo de la Iglesia, la paz del mundo y la prosperidad de España. Any 1872.
- ALMANAQUE DE LOS DEVOTOS DE SANTA TERESA DE JESUS. Any 1874.
- LA AURORA DE GRACIA. Periódico Religioso-moral y de instrucción para la juventud. Any 1874.
- REVISTA DE LAS HIJAS DE MARIA. Bajo la protección de la Virgen Inmaculada. Any 1880.
- EGOS DEL AMOR A LA INMACULADA VIRGEN Y A LOS STOS. ANGELES Y ANALES DEL CULTO Y LA DEVOCION A NTRA. SRA. DE LOURDES. Órgano de las Cofradías de la Virgen de Lourdes en nuestra patria y en particular de la primera de España fundada en la iglesia de Santa Madrona de Barcelona. Revista Mensual destinada a proteger el culto y la devoción a María Santísima y a los espíritus angélicos. Any 1881.
- LA FAMILIA. Revista moral instructiva y recreativa del Hogar doméstico. Any 1908.
- UNION CATOLICO FEMENINA, anys després Vida Católica Femenina. Órgano de la Liga de Acción Católica de la Mujer.-(Organización Diocesana-femenina de Barcelona) Any 1921.
- SEMBRADORA. Any 1922.

REVISTES QUE ANALITZEN LA CONDICIÓN DE LA DONA

- LA MADRE DE FAMILIA. Any 1845.
- LA ANTORCHA. Semanario Enciclopédico de Ciencias, Bello seso, Artes, Industria y Literatura; órgano de la Frenología i de las Sociedades i Academias Frenológicas de España; dedicado a ilustrar

- todas las clases i favorecen los intereses de la Humanidad. Any 1848.
- EL PADRE DE FAMILIA. Semanario de educación y de moral. Any 1849.
  - LA FLORESTA. Periódico semanal dedicado exclusivamente al bello sexo. Any 1867.
  - LA LLAR. Revista dedicada a la instrucció y educació de la dona. Any 1871.
  - LA EDUCACION DE LA MUJER SEGUN LOS MAS ILUSTRES MORALISTAS E HISTORICOS DE AMBOS SEXOS. Monumento erigido a la regeneración de la mujer. Any 1877.
  - LA MUJER. Periódico científico, artístico, y literario. La mujer defendió los derechos de las mujeres. Any 1882.
  - ALBUM DEL BILLO SEXO. Organo de la emancipación de la Mujer, científico y Literario. Any 1882.
  - LA ILUSTRACION DE LA MUJER. Any 1888.
  - EL SACERDOCIO DE LA MUJER. Periódico quincenal de Ciencias, Artes y Literatura. Any 1888.
  - ALBUM DE LA MUJER. Revista dominical ilustrada. Any 1898.
  - OR Y GRANA. Setmanari autonomista per las donas. Propulsor d'una lliga patriótica de Damas. Any 1898.
  - LA MUJER QUE VIVE DE SU TRABAJO. Escuela de la obrera (Obra de buenas lecturas) Any 1898.
  - FEMINAL. Revista mensual dedicada a la Dona. Any 1907.
  - ASSOCIÓ CATALICA FEMENINA. Any 1911.
  - UNION FEMENINA. Periódico social feminista. Any 1918.
  - VIDA FEMENINA. Boletín del Instituto de la Mujer que trabaja. Any 1919.
  - MUJERES. Revista de Orientación Femenina (IIª época) Any 1927.
  - BUTLLETÍ ASSOCIACIÓ ESCOLA DE BIBLIOTECÀRIES. Any 1931.
  - ASSOCIÓ FEMINAL DE ST. ANDREU. Any

- FEMINAL. Any 1931.
- COMBAT-BOITE. Periòdic literari i social bimensual, editat a profit dels pobres i sense feina per la Unió Femenina Franco-Catalana. Any 1934.
- CLAROR. Publicació de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. Any 1935.
- MUJERES LIBRES. Any 1936.

SENSE CATALOGACIÓ

- LA DIDA. Setmanari popular. Any 1902.
- CULTURA FEMENINA. Any 1933.
- GASETA DELS MERCATS. Any 1931.
- LA LLENÇADORA. Portaveu de la Cooperativa de teixidors a mà. Any 1934.
- L'ANDREUENCA. Portaveu de la Cooperativa de Consum "L'Andreuenda". Any 1934.
- EL PARTHENON. Revista de literatura, ciències y artes. Periòdic quinzenal il·lustrat. Any 1879.
- EL NOÛVE. Periòdic il·lustrat de literatura y arte. Any 1935.

- FEMINAL. Any 1931.
- POINT-DE-VUE. Periòdic literari i social bimensual, editat a profit dels pobres i sense fins per la Unió Femenina Franco-Catalana. Any 1934.
- CLASSE. Publicació de l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona. Any 1935.
- MUJERES LIBRES. Any 1936.

SENDE CATALONASIO

- LA DIDA. Setmanari popular. Any 1902.
- CULTURA FEMENINA. Any 1933.
- SAETA DELS MERCATS. Any 1931.
- LA LLENÇADORA. Portaveu de la Cooperativa de teixidors a mà. Any 1934.
- L'ANDREUENCA. Portaveu de la Cooperativa de Consum "L'Andreuena". Any 1934.
- EL PARTHENON. Revista de literatura, ciències y arts. Periòdic quincenal il·lustrat. Any 1879.
- EL HOGAR. Periòdic il·lustrat de literatura y arte. Any 1885.

REVISTES DE LES QUALS TENIM REFERENCIA PERÒ QUE NO HEM POGUT LOCALITZAR

- El Pensil del Bello Sexo, 1845
- La Madre de Familia, 1847
- Arte de la Modista, 1863
- Boletín de la casa de Lactancia y Casacuna, 1880
- El propagandista, 1881? 1882? (antecesor de "La Muger")
- Revista de Higiene, 1882
- El escrutador de la Higiene, 1883
- El Angel del Hogar, 1886
- El Hogar Doméstico 1890+
- El Siglo del Bello Sexo, 1890
- El Mundo Femenino, -Organo de las Señoras-. 1892

BIBLIOGRAFIA.-
=====

- ADLER, L, A l'aube du feminisme: Les premières journalistes.
- BERTRAN I PIJCAN, Premsa de Catalunya, Sarc. 1931 BC.
- CAMPILLO CENTELLES, La Premsa a Barcelona, 1936-1939 BC.
- CHEXELL, Premsa Catalana Clandestina, 1970-1977 BC.
- DUCH, M, "La lliga Patriòtica de Dames", quaderns d'alliberament, nº 6,
pèg. 123-138.
- KAYSER, Jacques, El Diario francés. ATE, B. 1979.
- GIVANEL, Bibliografia Catalana. Premsa, vol I, Sarc. 1931, vol II, Sarc.
1937. BC.
- INST. BIBLIOGRAFICO HISPANICO, Catálogo Colectivo de Publicaciones Periódicas en Bibliotecas Españolas. Mto. Ed. y Ciencia, Dción Gral. del Patrimonio Artístico y Cultural, Comisaria Nacional de Sib.
- NASH, Mary, "Mujeres Libres", España, 1936-1939, Tusquets editor, serie los Libertarios 1, B. 1977.
- PALAU Y DULCET, A. Manual del Librero ...2ª Ed. I.
- ADOLFO PERINAT, Mª ISABEL MANADES, La imagen de la mujer en la prensa femenina Española, Desde finales del siglo XVIII, hasta la Guerra Civil..Ed. Aguilar.
- PERINAT, A. MANADES, Mª I. Mujer, prensa y sociedad en España, 1800-1934, Centro de investigaciones sociológicas. Madrid 1980.
- La premsa escrita en llengua catalana, "Revista de Bibliografia Catalana", any I i II, Sarc. 1901-1902.
- LA PRESSE CATALANE, Depuis 1641, jusqu'a 1937. Agrupació Professional de periodistes, Barcelona, Edité par le Commissariat de propogande de la Gèneralilé de Catalogne, 1937.
- ROIG CASTELLANOS, La mujer y la prensa, Desde el siglo XVIII a nuestros días, M. 1977.

SIMON PALMER, M^a del C. "Revistas Españolas Femeninas en el siglo XX".

Caja insular de Ahorros de Gran Canaria, 1975.

SIMON PALMER, M^a del C. La Mujer en el siglo XIX: notas bibliográficas.

Cuadernos bibliográficos XXXI, 141-198.

SIMON PALMER, M^a del C. La mujer Española en la sociedad del siglo XIX.

TORRENT, J. TESIS, R. Història de la premsa catalana. Bruguera, Barcelona 1966. II vol.